

Pedagogisch beleidsplan

Kleinschalig en warm
Huiselijk sfeer
Vertrouwd
Persoonlijk
Gezellig
Inspirerend
Oog op ontwikkelingen

Inhoud

Inleiding en voorwoord	4
Hoofdstuk 1. Amalia	5
1.2 Visie, missie en werkwijze van onze kinderopvang	5
1.2.1 Missie van kinderopvang Amalia	5
1.2.2 Visie van kinderopvang Amalia	5
1.2.3 Ontwikkelingsgerichte werkwijze.....	5
Hoofdstuk 2. Basisveiligheid, vertrouwen en kennis.....	7
2.1 Emotionele veiligheid.....	7
2.1.1 Structuur en grenzen bieden.....	7
2.1.2 Sensitieve responsiviteit.....	9
2.1.3 Respect voor autonomie	11
2.1.4 Praten en uitleggen	12
2.1.7 Mentor	13
2.1.8 Wenbeleid.....	13
De emotionele veiligheid samengevat in één beeld	15
Hoofdstuk 3 Persoonlijke ontwikkeling.....	16
3.1 Ontwikkelingsstimulering	16
3.2 Motorische ontwikkeling.....	16
3.3 Creatieve ontwikkeling.....	18
3.4 Cognitieve ontwikkeling	20
3.5 Taal ontwikkeling	21
3.6 Activiteiten bij Kinderopvang Amalia.....	23
Hoofdstuk 4 Sociale ontwikkeling.....	24
4.1 Interactie tussen kinderen onderling	24
4.1.1 Ontwikkelingsniveaus.....	25
4.2 Samen zijn in een groep	26
4.3 Conflicten	26
4.4 Omgaan met pesten	27
4.5 Normen en waarden	27
Hoofdstuk 5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	29
5.1 Kind volgsysteem	29
5.2 Overdracht.....	29
5.3 Omgang met ontwikkelingsproblemen	30
Hoofdstuk 6 Informatie voor ouders en kind	32
6.1 Stamgroepen.....	32
6.1.1 Indeling van de groepsruimte.....	34
6.1.2 Activiteiten buiten de stamgroep.....	34
6.2 Dagelijkse gang van zaken	36
6.2.1 Dagindeling.....	36
6.2.1 Eten en drinken	36
6.2.2 Slapen	37
6.2.3 Omgaan met zindelijkheid.....	37
6.2.5 Ziekte(n)	37
6.2.6 Huisregels en hygiëneregels.....	38
6.2.7 Bitcare	39
6.3 Feestdagen	39
6.4 Samenwerken met ouders.....	39
6.5 Het plaatsingsbeleid	39
6.6 Ruildagen, extra dagen, pakketten	40
6.6.1 Tarieven en pakketten.....	41
6.6.2 Ruildagen	41
6.6.3 Afnemen van een extra dag.....	42
Hoofdstuk 7 Wet Kinderopvang	43
7.1 Drie uren regeling	43
7.2 Het personeel	43
7.2.1 Stagiaires.....	44
7.2.2 Ondersteuning.....	46

7.2.3 Personeel kind ratio.....	47
7.3 Klachtenregeling kinderopvang Amalia.....	47
7.3.1 Jaarverslag.....	48
7.4 Ouderraadpleging.....	48
7.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	48

Inleiding en voorwoord

Kinderopvang Amalia is een kinderopvangcentrum voor kinderen in de leeftijd van nul tot de leeftijd waarop zij basisonderwijs gaan volgen, dit is in het algemeen 4 jaar. Kinderopvang Amalia heeft twee groepen. Eén babygroep en één dreumes/peutergroep. De voertaal van Kinderopvang Amalia is Nederlands, op deze wijze leren kinderen de Nederlands taal te spreken en krijgen zij de kans hiermee te oefenen voordat zij naar school gaan.

Een goede kwalitatieve kinderopvang moet voldoen aan de wet en regelgeving. Daarnaast is het zeer belangrijk voor het kind en ouder om aan hun wensen te voldoen zodat ouders en kind(eren) zich prettig voelen bij de opvang en het vertrouwd voelt. Dit komt de hechting en ontwikkeling ten goede. Kinderopvang is niet alleen 'gezellig samen spelen en tijd doorbrengen' het is een verantwoordelijke opvang in zijn geheel. Ouders mogen er zeker van zijn dat hun kind bij Kinderopvang Amalia in een liefdevolle, veilige en stimulerende omgeving een verantwoorde opvoeding krijgt. Dat het in afwezigheid van de ouders kan rekenen op een vertrouwde opvoeder, die inspeelt op de behoefte van het kind.

In de Wet Kinderopvang staat vermeld dat de basis van Kinderopvang Amalia gericht moeten zijn op onderstaande vier pedagogische doelen. Het zijn de hoofdoelen in ons werk en worden daarom wel de 'basale' doelen genoemd.

- op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;
- kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Deze basisdoelen en hoe wij te werk gaan met de ontwikkelingsaspecten en de ontwikkelingsfases van kinderen van 0 tot 4 jaar worden in dit pedagogisch beleidsplan verder uitgewerkt.

Dit beleidsplan geeft ouders inzicht in de werkwijze en het opvoedingsklimaat dat Kinderopvang Amalia biedt. Het geeft ons en onze medewerkers richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen in de groep. Voor beiden is het een middel om de dagelijkse gang van zaken te toetsen, en waar nodig is bij te stellen, om te komen tot een optimale kwaliteit van kinderopvang. Wij hebben hierbij natuurlijk voor ogen dat dit alles leidt tot een plek waar kinderen graag verblijven!

Kinderopvang Amalia is de werknaam van de kinderopvang. De kinderopvang is een onderdeel van KR Kinderdagverblijven BV.

Akif Kir en Tahibe Karakaya,

Houders kinderopvang Amalia.

Hoofdstuk 1. Amalia

1.2 Visie, missie en werkwijze van onze kinderopvang

1.2.1 Missie van kinderopvang Amalia

Kinderopvang Amalia biedt opvang voor kinderen van 0 tot de leeftijd dat zij naar het basisonderwijs gaan (doorgaans 4 jaar). Kinderen krijgen binnen onze kinderopvang de mogelijkheid om zich vanuit een veilige basis zo optimaal mogelijk te ontwikkelen, aangepast aan de ontwikkelingsfasen van elk individueel kind.

In samenspraak met u als ouder, verzorgen wij uw kind, voeden het op en stimuleren het in zijn of haar ontwikkeling. Hierbij staat uw kind en zijn of haar identiteit centraal. Onze uitgangspunt is dat elk kind uniek is. Elk kind heeft zijn eigen tempo en kwaliteiten, met respect passen wij onze tempo aan de kinderen en proberen wij de kinderen individueel te helpen ontwikkelen.

Kinderopvang Amalia en zijn pedagogisch medewerkers staan met respect voor elkaar, openheid, persoonlijke communicatie, geborgenheid, veiligheid en een vertrouwde omgeving, die als een thuis is voor de kinderen én voor u als ouder.

1.2.2 Visie van kinderopvang Amalia

Het kind staat bij ons centraal. Elk kind is uniek en elk kind heeft zijn eigen tempo en kwaliteiten. Wat wij erg belangrijk vinden is om op één lijn te staan met ouders en aan de wensen en belangen van de ouders te voldoen, het bijdragen aan de zorg die zij aan ons overdragen nemen wij zeer serieus en verantwoordelijk over. Daarom overleggen wij veel met ouders. Wij hechten grote waarde aan respect, openheid, veiligheid, kwaliteit en een persoonlijke benadering ten aanzien van alle ouders, kinderen, medewerksters en andere betrokkenen.

Kinderopvang Amalia levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van de kinderen. Wij geven extra aandacht aan het diversiteitsbeleid; de verschillende culturen onder het personeel en bij de kinderen. We zien dit als afspiegeling van de maatschappij en willen de mogelijkheden benutten om al jong kennis te maken met verschillende culturen. Dit werkt tolerantie, acceptatie en samen leven in de hand.

Wat betekent dit voor de kinderen die bij de Kinderopvang Amalia komen?

- Het kind staat bij ons centraal.
- Elk kind is een uniek persoon.
- Elk kind heeft zijn eigen tempo.
- Elk kind heeft zijn eigen unieke kwaliteiten.
- Elk kind leert wat van elkaar; wij ontdekken samen en wij groeien met elkaar op.
- Bij kinderopvang Amalia leren wij elke dag weer iets nieuws bij.
- Bij kinderopvang Amalia pas jij je kennis en ervaringen toe.
- Samen brengen wij een gezellige, persoonlijke, vertrouwde tijd met elkaar door.

Hieruit voortvloeiend is onze visie gevormd. Onze visie is de rode draad in het pedagogisch beleidsplan en ons handelen op de groep:

“Bij Kinderopvang Amalia bieden wij de kinderen een veilige, vertrouwde en huiselijke omgeving die aansluit op de wensen van ouders en kind. We hechten veel waarde aan wederzijds respect en een goede communicatie tussen Kinderopvang Amalia, ouders én kinderen. Op deze manier willen we een zo natuurlijk mogelijke omgeving creëren waarin de kinderen zich thuis voelen. Elk kind is uniek, heeft zijn eigen ontwikkelingstempo en individuele kwaliteiten. De pedagogisch medewerker is er om, wanneer nodig, deze ontwikkeling en kwaliteiten te ondersteunen en te stimuleren.”

1.2.3 Ontwikkelingsgerichte werkwijze

De werkwijze van Kinderopvang Amalia kan het beste worden omschreven als een ontwikkelingsgerichte werkwijze. Hiermee bedoelen we dat in ons werk bewust die activiteiten worden aangeboden die passen bij de ontwikkelingsfase van het kind en – natuurlijk - het kind stimuleren om zich verder te ontwikkelen.

Ons pedagogisch beleidsplan, onze werkwijze en handelen is niet gebaseerd op één pedagoog, maar geïnspireerd door verschillende pedagogen en pedagogische stromingen. Wij geloven dat elke pedagoog een goede inbreng heeft voor de ontwikkeling van de kinderen. Zo werken wij met de inspiraties en de theorie van pedagoog Thomas Gorden, Emmi Pikler, en de hechtingstheorie van Bowlby. Deze verschillende

pedagogen ontwikkelden een visie op interacties tussen volwassenen en kinderen. Thomas Gordon legt bijvoorbeeld de nadruk op de gelijkwaardigheid in relaties, Emmi Pikler stelt dat je baby's in een groep vooral tijdens de dagelijkse verzorging intensief aandacht moet geven en John Bowlby benadrukte met zijn hechtingstheorie juist het belang van de aanwezigheid en betrokkenheid van de opvoeder.

Een positieve benadering van het kind vindt Kinderopvang Amalia zeer belangrijk, zodat het zich optimaal kan ontwikkelen omdat het zich goed voelt. De pedagogisch medewerkers benaderen het kind positief op de volgende manieren:

- Positieve aandacht geven als een lach, aai over de bol, knuffel, etc.
- Complimenten geven.
- De boodschap naar het kind ombuigen naar het gedrag dat wordt verwacht. Zo wordt verteld wat het kind wel behoort te doen, in plaats van wat het níet behoort te doen.
- De omgeving zo mogelijk aanpassen om onaanvaardbaar gedrag te voorkomen. Bijvoorbeeld de stoel weghalen waar het kind steeds op klimt.
- Het kind op individueel gedrag zo veel mogelijk op ooghoogte aanspreken om hiermee op gelijkwaardige voet te staan.
- Het kind voorbereiden op wat er gaat gebeuren door die gebeurtenis te benoemen. Hierdoor krijgt het kind de mogelijkheid om te schakelen naar wat er van hem wordt verwacht.

Hoofdstuk 2. Basisveiligheid, vertrouwen en kennis

2.1 Emotionele veiligheid

Voor de emotionele competenties vindt Kinderopvang Amalia het zeer belangrijk om het kind een geborgen gevoel te geven ten einde doel de kinderen een emotioneel veilige basis te geven. Dit geborgen gevoel geven de pedagogisch medewerkers op veel verschillende manieren. Onderstaand hebben we de interactievaardigheden *structuur en grenzen stellen, sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie en praten en uitleggen* uitgewerkt.

2.1.1 Structuur en grenzen stellen

Kinderen zijn afhankelijk van volwassenen. Wij als kinderopvang hebben daarom de verantwoordelijkheid om zo duidelijk mogelijk te zijn naar de kinderen toe. Als wij duidelijk zijn, geeft dit namelijk vertrouwen en rust aan de kinderen waardoor zij zich emotioneel veilig kunnen voelen. Op Kinderopvang Amalia bieden wij op meerdere manieren deze duidelijkheid. Zo bieden wij structuur aan de kinderen, werken we met vaste pedagogisch medewerkers, zijn we duidelijk in de regels die er zijn en hanteren we consequent de grenzen die wij stellen als kinderen de regels uit het oog verliezen. In deze paragraaf zullen onze manieren van duidelijkheid bieden aan kinderen verder uitgelicht worden.

Structuur

Emotionele veiligheid wordt onder andere geboden door het kind zo veel mogelijk structuur te bieden. Dit kan door vaste pedagogisch medewerkers te bieden, zij zien dan immers altijd dezelfde volwassenen waarmee ze een band op kunnen bouwen en waarvan ze na de kennismakingsperiode precies van weten wat ze kunnen verwachten. Daarnaast hebben wij ook een vaste dag structuur en vaste rituelen zodat de kinderen precies weten wat er gebeuren gaat, zij dit kunnen herkennen en zij hierop kunnen voorbereiden. Naast deze maatregelen zorgen wij ook voor een geordende en vertrouwde leefruimte om de kinderen in op te vangen. Ook dit zorgt voor rust en duidelijkheid.

Vaste en bekende pedagogisch medewerkers

De emotionele veiligheid van de kinderen waarborgen wij zoals al eerder benoemd door middel van het inzetten van vaste pedagogisch medewerkers. Het is belangrijk dat de kinderen dagelijks opgevangen worden door vaste en bekende gezichten. Stel je voor dat je elke keer moet wennen aan een nieuw persoon en hun eigen (en voor het kind nieuwe) manier van communiceren. Dit zou ervoor zorgen dat ze hier veel energie aan kwijt zijn, energie die ze veel beter kunnen gebruiken voor de ontwikkeling!

Bij kinderopvang Amalia werken wij met twee vaste gezichten voor de nul jarige en voor de overige kinderen drie vaste gezichten. Op een dag is minimaal één van deze twee (of drie) vaste gezichten aanwezig (uitgezonderd van overmachtssituaties), daarnaast kan er een vertrouwde pedagogisch medewerker worden ingezet. Dit is belangrijk voor de hechting van de kinderen. Zo hecht het kind zich aan zijn vaste bekende pedagogisch medewerkers en speelt het met bekende leeftijdsgenootjes. Dit vormt het gevoel van vertrouwen en veiligheid bij de kinderen.

Dit geldt ook voor de vaste invallers. Op deze manier zien de kinderen bekende gezichten en werken de pedagogisch medewerkers met vaste collega's. Onder andere door het werken met een vast team kan de kwaliteit van de kinderopvang worden gewaarborgd. Nieuwe medewerkers/vaste invalkrachten worden altijd voorgesteld aan de kinderen en hun ouders, samen met een bekende medewerker. Nieuwe medewerkers/vaste invalkrachten worden naast bekende medewerkers ingezet.

Aangezien er vaste pedagogisch medewerkers zijn op kinderopvang Amalia, worden de kinderen elke dag begroet door een bekend gezicht die hen kent en in kan spelen op dat wat er nodig is.

"Goedemorgen Jesin, wat fijn dat je er weer bent. Hopelijk voel je je wat beter, vervelend om ziek te zijn hè? Vandaag kun je weer met je vriendjes en vriendinnetjes spelen! Ga je mee je jas ophangen?"

Een vaste dag structuur

De pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een helder en geordend dagritme. Daarmee wordt duidelijk gemaakt welke gebeurtenissen en rituelen er op een dag plaatsvinden. Kinderopvang Amalia vindt het belangrijk dat de dag een vast patroon heeft, zodat de kinderen weten waar zij aan toe zijn. In het dagritme zitten vaste (dagelijkse terugkerende) elementen verwerkt, naast de elementen die meer incidenteel plaatsvinden. De grote momenten in het dagritme worden aangegeven door het zingen van liedjes. Denk hierbij aan het 'we gaan opruimen'- liedje. Doordat de pedagogisch medewerkers dit altijd zingen met de kinderen, weten de kinderen precies wat er gaat gebeuren en wat er van hen verwacht wordt. Zelfde geldt voor het goedemorgen- en smakelijk eten lied.

In het vaste dagritme zijn onder andere de volgende elementen verwerkt:

- Spelinloop. De groepsruimte is overzichtelijk ingedeeld en er liggen materialen klaar voor het kind dat binnen komt zodat het direct geprikkeld wordt om te spelen. Doordat dit elke keer wanneer het kind binnenkomt het geval is, voelt dit prettig aan voor de kinderen omdat zij weten wat ze kunnen verwachten.
- Eetmomenten. Er wordt met alle kinderen of een aantal kinderen op dezelfde tijdstippen en dezelfde plek wat gegeten en gedronken. Hierdoor weten kinderen wanneer ze wat te eten en te drinken krijgen, waar dit gaat gebeuren en met wie.
- Rust/slaapmomenten. Elke dag is het rust/slaapmoment op hetzelfde moment waardoor kinderen zich hierop voor kunnen bereiden. Voor baby's is dit ietwat anders, zij volgen in het begin nog hun eigen ritme. Maar ook dit is dus met een duidelijke structuur.
- Groepsactiviteit. Een dagelijks terugkerend element. Dit zijn verschillende activiteiten, bijvoorbeeld knutselen, kringspel, dansen of buitenspelen. Er is een goede verhouding tussen binnen- en buitenspel. Er wordt voor gezorgd dat het kind dagelijks buiten speelt.

De pedagogisch medewerkers herinneren de kinderen gedurende de dag aan de structuur van de dag: "Het is tijd om op te ruimen, daarna zullen we zingen en dan is het alweer tijd om te eten!"

Tijdens incidenten zoals een verjaardag enzovoorts wordt er enigszins afgeweken van de normale structuur. Een dagritme is geen keurslijf waar niet van afgeweken mag of kan worden, maar een dagritme geeft wel een duidelijk houvast voor het kind.

Grenzen stellen:

Wat wij heel belangrijk vinden bij Kinderopvang Amalia is dat de kinderen positief benaderd worden. Als kinderen zich goed aan de regels houden geven wij daar dan ook regelmatig een compliment voor. *'Wat blijf jij netjes op je billen zitten!', 'Kijk eens hoe goed Flynn aan het opruimen is, kunnen jullie dat ook?'*. Verder kunnen kinderen zich niet aan de regels houden als zij niet weten welke regels er precies zijn. Daarom benoemen we vaak de geldende regels op de groep en bespreken we deze met de kinderen op rustige momenten zoals tafelmomenten. We maken er dan niet een serieus gesprek van, maar proberen het juist speels te bespreken met ze. Dit doen we door vragen te stellen en verhalen te vertellen.

Een deel van de ontwikkeling van kinderen is het opzoeken van grenzen, hoe ver kunnen ze gaan? Zo zullen er weleens regels overtreden worden en dienen er grenzen gesteld te worden vanuit de pedagogisch medewerkers. Alleen op deze manier leren kinderen wat wel en wat niet mag. De pedagogisch medewerkers benaderen de kinderen vanuit een gelijkwaardige relatie, waarin respect getoond wordt voor elkaar en ruimte gegeven wordt aan ieders karakter. Door kinderen serieus te nemen en in hun waarde te laten, kunnen kinderen zich ontwikkelen en problemen leren oplossen. Zo bieden wij grenzen door allereerst het gedrag van het kind te benoemen, vervolgens het gevoel dat dit gedrag oproept te benoemen en tot slot het gevolg te benoemen. Opeenvolgend krijgen de kinderen de kans om mee te denken over een passende oplossing (peuters). Dreumesen die nog niet in staat zijn zelf oplossingen te bedenken krijgen van de pedagogisch medewerker oplossingen aangereikt waaruit zijn mogen kiezen. Voor baby's wordt er één oplossing aangeboden. Daarnaast kan de pedagogisch medewerker indien de situatie hierom vraagt in plaats van een oplossing, het kind (baby, dreumes en peuter) herinneren aan geldende regels.

Lola van 2,5 jaar rent van de ene kant van de groep naar de andere kant. De pedagogisch medewerker ziet dit en grijpt in door op ooghoogte te zitten en haar gedrag te benoemen: "Lola, ik zie dat jij heel hard aan het rennen bent op de groep". Vervolgens benoemd de pedagogisch medewerker het gevoel dat het gedrag oproept en het gevolg: "Ik schrik hiervan, want wanneer jij rent kun je vallen of tegen andere kinderen aanbotsen". Vervolgens herinnert de pedagogisch medewerker het kind aan de regel: "Buiten mag je rennen, maar binnen niet, dus wat ga je nu doen op de groep?"

Als een kind hetzelfde gedrag blijft vertonen, wordt het even uit de situatie gehaald door het zelfstandig een activiteit te laten doen in zijn eigen "bubbel". Op deze manier geven wij de kinderen de kans om even tot rust te komen, de emoties te laten zakken, om het daarna weer te proberen. Voor peuters kan dit even alleen spelen zijn in een hoek, aan tafel of met ander speel materiaal. Hierdoor krijgt het de kans om uit de situatie dat ongewenst gedrag oproept te zijn en gewenst gedrag te laten zien. Dreumesen mogen aan tafel een activiteit doen, denk hierbij aan een puzzel, een boekje of zelf bakjes stapelen. Hierdoor ontstaat er een eigen 'bubbel' waar de dreumes de kans krijgt om zonder teveel prikkels van speel materiaal en andere kinderen tot rust te komen. Een baby kan afhankelijk van de leeftijd en ontwikkelingsniveau een eigen bubbel aangeboden krijgen in de box of aan tafel. Hierbij wordt speel materiaal aangeboden dat niet overprikkeld, dus bij voorkeur geen speel materiaal met geluiden of lichtjes.

Samenvattend: Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft omdat hij zich daar veilig in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat. Dit zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Dit uit zich in de praktijk door:

- Er wordt gedurende de opvang gewerkt volgens de dagindeling, dit zorgt voor een duidelijk structuur.
- Op de groep zijn groepsregels. De pedagogisch medewerker geeft gedurende de weken aandacht aan de groepsregels en waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groeps gesprek aan tafel. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt.

De kinderen zitten in een kring, de pedagogisch medewerker wil met de kinderen de regel 'niet op de bank staan' en het 'waarom' herhalen. Een relevante aanleiding hiervan is dat één van de kinderen vanochtend is gevallen. 'Wie is er weleens gevallen en had daarna pijn?', een aantal kinderen steekt hun hand op, zo ook Joris die vanmorgen van de bank gevallen was en nu een bult op zijn hoofd heeft. De pedagogisch medewerker zegt tegen Joris: 'Jij was vanmorgen nog gevallen he? Wil je daar iets over vertellen? Joris knikt en verteld dat hij op de bank stond en eraf viel, hij wrijft over de bult op zijn hoofd. 'Zullen we nog eens met elkaar de afspraak doornemen over op de bank springen?' vraagt de pedagogisch medewerker. De kinderen knikken. 'Wie weet de regel nog?' Marscha steekt haar hand op en de pedagogisch medewerker geeft haar de beurt. Marscha zegt: 'Niet op de bank springen, wel zitten'. 'heel goed' zegt de pedagogisch medewerker. En Joris roept: 'anders krijg je een bult!', 'Inderdaad Joris' zegt de pedagogisch medewerker, 'het is gevaarlijk om op de bank te springen, want je kan er dan hard afvallen, dus dat doen we niet'. Daarna pakt de pedagogisch medewerker een boek en gaat ze voorlezen.

Baby's	Dreumes	Peuter
<ul style="list-style-type: none"> • Het dagritme van thuis wordt gevolgd • Baby's worden zoveel mogelijk betrokken bij het dagritme door bijvoorbeeld gezamenlijk aan tafel te zitten • Worden aangesproken op ongewenst gedrag, waarbij een oplossing wordt aangeboden. • Een eigen 'bubbel' bij herhaalderlijk ongewenst gedrag aan tafel of in de box 	<ul style="list-style-type: none"> • Starten met het dagritme van Amalia • Maken kennis met de groepsregels • Worden aangesproken op ongewenst gedrag, waarbij verschillende oplossingen worden aangeboden die de dreumes kan kiezen. • Een eigen 'bubbel' bij herhaalderlijk ongewenst gedrag aan tafel 	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen van het dagritme van Amalia • Kennen de groepsregels binnen Amalia • Worden aangesproken op ongewenst gedrag, waarbij zelf oplossingen worden bedacht. • Een eigen 'bubbel' bij herhaalderlijk ongewenst gedrag door alleen spelen in een hoek, met ander speel materiaal spelen of aan tafel.

2.1.2 Sensitieve responsiviteit

In onze visie komt het al duidelijk naar voren: Kinderopvang Amalia vindt het belangrijk om voor elk kind een veilige plek te zijn waarin ingespeeld wordt op de persoonlijke behoeftes. Sensitieve responsiviteit is het uitstralen van geborgenheid en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn van de pedagogisch medewerkers. De signalen van het kind worden opgevangen, juist geïnterpreteerd en tijdig op een passende manier op gereageerd. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. Er zijn vele momenten waarop de pedagogisch medewerkers de kinderen sensitief responsief benaderen. Zo wordt er gekeken naar de reacties van het kind, wordt er geïnteracteerd met de kinderen, laten de pedagogisch medewerkers aan de kinderen merken dat zij gezien en gehoord worden, positioneren de pedagogisch medewerkers zich zo dat ze de signalen van de kinderen op kunnen merken, maken we gebruik van vaste gezichten en is er aandacht voor de emoties van de kinderen. Hieronder worden deze momenten uitgebreid uitgelegd.

Er wordt bij Kinderopvang Amalia met respect en aandacht naar elk kind gekeken. In de praktijk uit zich dit doordat de pedagogisch medewerker oogcontact maakt en de reactie van een kind afwacht voordat ze reageert: *Na het kietelen van een kind wacht de pedagogisch medewerker even af en pas als het kind oogcontact maakt en lacht gaat zij door.* Daarnaast begroeten de pedagogisch medewerkers elk individueel kind wanneer het binnenkomt: *'Goedemorgen Joshua, wat gezellig dat je er weer bent'*. Hiermee wordt het

kind gezien en voelt het zich welkom op Kinderopvang Amalia. Daarnaast stralen de pedagogisch medewerkers uit dat het kind en zijn of haar ouders geaccepteerd worden bij Kinderopvang Amalia door een vriendelijke en open houding aan te nemen, te luisteren naar hen en hen serieus te nemen.

De pedagogisch medewerker onderneemt gedurende de dag diverse contactinitiatieven: *'Heb je lekker geslapen?'*, *'Wat ben je aan het verven?'*, *'Ik vind dat je heel lief samen hebt gespeeld met Hoessein'*. En hiernaast zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat zij altijd beschikbaar zijn voor de kinderen. Tijdens het vrijspel neemt de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld niet altijd deel aan het spel, maar kijkt rond en reageert waar nodig op signalen van het kind. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamelijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft. Verder zorgen de pedagogisch medewerkers er voor dat zij zich zo open en zichtbaar mogelijk opstellen voor de kinderen. Niet alleen zullen de kinderen dan makkelijk de pedagogisch medewerker kunnen vinden, het is ook belangrijk dat de pedagogisch medewerkers zelf zoveel mogelijk kinderen kunnen zien. Dat is namelijk bij uitstek een mogelijkheid om de signalen van de kinderen op te merken en hier vervolgens op te reageren.

De kinderen zijn buiten aan het spelen en de pedagogisch medewerker ziet Puck van de fiets vallen, ze loopt er rustig naar toe. Puck moet huilen en steekt haar armen uit naar de pedagogisch medewerker. Puck wordt opgetild en op een rustige toon toegesproken: 'Ik zag je van de fiets afvallen, heb je je pijn gedaan?'. Puck knikt bevestigend. 'Waar heb je pijn?'. Puck zegt dat haar knie heel veel zeer doet. 'Ik snap dat het niet fijn voelt, zullen we binnen een magisch doekje halen voor je zere knie?'

Benoemen van de emoties van de kinderen vinden we bij Kinderopvang Amalia erg belangrijk. Dit proberen we zoveel mogelijk door de kinderen zelf te laten doen. Bijvoorbeeld door de vraag te stellen: *'Hoe voelde je je toen?'*. Als een kind geen woorden kan geven aan het gevoel of de emotie zal de pedagogisch medewerker dit proberen te benoemen door bijvoorbeeld te zeggen *'Ik zie je in je ogen wrijven en denk dat je moe bent, klopt dit?'*, hierdoor leert het kind welke emoties en gevoelens het ervaart, dat deze gevoelt mogen worden maar ook hoe het hiermee om kan gaan. Niet alleen de emoties van de kinderen worden benoemt, ook de emoties van de pedagogisch medewerkers worden, zo ver dit belangrijk wordt geacht, benoemt: *'Au, als je aan mijn haar trekt dan doet dat pijn en daar word ik verdrietig van'*. De pedagogisch medewerkers passen hun toon en tempo aan op het individuele kind en maken altijd oogcontact tijdens gesprekken met het kind. Tijdens gesprekken proberen de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk open vragen te stellen zodat de kinderen zich belangrijk en gehoord voelen. Dit wordt ook overgebracht door middel van verbale en non-verbale reacties te geven op signalen en verhalen van het kind. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt van Kinderopvang Amalia is om actief te luisteren en op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.

Baby Louis ligt op een kleed te spelen met een bal, de Pedagogisch medewerker gaat naast hem zitten. 'Hallo Louis, ik kom even bij jou zitten. Ik zie dat je met de bal aan het spelen bent!'. Louis maakt brabbel geluiden. 'Wat ben je gezellig aan het brabbelen, probeer je me een verhaal te vertellen?'

Sanne is nieuw op Kinderopvang Amalia. Tijdens het buitenspelen doet ze niet mee en staat Sanne aan de zijkant. De pedagogisch medewerker ziet dit en loopt naar haar toe: 'wil je graag met de andere kinderen meedoen? Zullen we er samen naartoe gaan?'

Ten slotte creëren we een omgeving waarin de veilige hechting van kinderen zoveel mogelijk gestimuleerd wordt. Dit doen wij door te werken met zoveel mogelijk vaste gezichten, dit houdt in vaste pedagogisch medewerkers, vaste invalsters en stagiaires. Ook het hebben van een vaste stamgroep met vertrouwde kinderen is onderdeel van het vormen van een veilige omgeving en een veilige gehechtheid. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat als kinderen huilen zij hier actie op ondernemen, omdat het kind door middel van te huilen aangeeft dat het behoefte nodig heeft aan de nabijheid en zorg van de verzorger.

Door de babyfoon hoort de pedagogisch medewerker gehuil, ze loopt naar de slaapkamer en ziet dat Michel aan het huilen is. 'Hallo Michel, ik zie dat je wakker ben. Heb je lang genoeg geslapen?' Michel knikt en steekt zijn armen uit. 'Ik ga je uit je bed tillen en dan gaan we je kleren aan doen en lekker wat drinken'. Ze tilt Michel uit bed en geeft hem een aai over z'n bol.

Baby's	Dreumes	Peuter
<ul style="list-style-type: none"> • Veel nadruk op individuele contactmomenten tijdens bv; verschonen, fles geven en op bed leggen • Reageren op signalen van kinderen door actie te ondernemen: fles geven als de baby honger heeft, of persoonlijke aandacht omdat het de nabijheid van de pedagogisch medewerker nodig heeft. • Benoemt de emoties die de baby voelen; 'jij ben verdrietig want je hebt honger' 	<ul style="list-style-type: none"> • Maakt oogcontact en geeft kind tijd om te reageren • Tijdens verschoonmomenten is er veel aandacht en tijd voor het individu, zodat er een echt contactmoment ontstaat • Probeert dreumes emoties te laten benoemen of stelt gesloten vragen: 'ben jij boos?' zodat de dreumes de kans krijgt zelf emoties aan te geven • Begroet dreumes bij binnenkomst • Reageert passend en adequaat op signalen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geeft de peuter de tijd om zelf te reageren • Stelt open vragen om de peuter te stimuleren emoties te benoemen: 'wat is er aan de hand?' of 'wat voel jij nu?' • Erkent emoties van de peuter nadrukkelijk 'ik snap dat je daar verdrietig van wordt' om vervolgens gezamenlijk naar een 'oplossing' te zoeken • Begroet peuter bij binnenkomst en gaat een persoonlijk gesprek aan • Reageert passend en adequaat op signalen van peuter

2.1.3 Respect voor autonomie

Respect voor de autonomie betekent dat je kinderen zoveel mogelijk zelfstandig laat doen. Als het lukt geef je ze een compliment, als het niet lukt dan help je ze zo ver dat nodig is, maar wel met veel uitleg. Op deze manier hebben ze toch het gevoel 'geholpen' te hebben en hierdoor krijgen ze zelfvertrouwen. Maar niet alleen zoveel mogelijk dingen zelf doen valt onder respect voor de autonomie, ook het initiatief nemen, meedenken en eigen keuzes maken valt onder respect voor de autonomie. Hierdoor leren kinderen namelijk zichzelf kennen.

De autonomie van kinderen vinden we erg belangrijk bij Kinderopvang Amalia. De pedagogisch medewerkers vertellen daarom niet dat er maar één manier is om iets te doen of uit te leggen. Ook pakken we niet zomaar iets van een kind af: *vraag erom, houd je hand op een vragende manier voor een kind en hij zal uit zichzelf erin leggen waar je om vraagt*. Bij Kinderopvang Amalia mag elk kind zijn unieke persoonlijkheid vormgeven. Met zijn eigen karakter, kwaliteiten en voorkeuren. Ieder kind mag zijn of haar eigen verhaal over een gebeurtenis vertellen. *'Wat Driss zegt is waar, maar zoals jij het vertelt Fatima, dat is ook goed'*. Verder gaan de pedagogisch medewerkers in op de initiatieven, ideeën en gedachten van de kinderen. Zo wordt er een gesprek aangegaan als een kind een idee vertelt en wordt er als dit kan meegegaan in het initiatief van het kind. Bijvoorbeeld als een kind het initiatief neemt om te gaan zingen, dat dit dan opgepikt wordt door de pedagogisch medewerkers: *'Heb je zin om te zingen Isha? Wat een leuk idee! Zullen we de andere kinderen vragen of ze ook zin hebben om te zingen?'* Niet alleen gaan wij mee in de initiatieven, ideeën en gedachten van de kinderen, ook benoemen wij aan de kinderen dat we dit waarderen en leuk vinden om te horen.

Wij willen voor ieder kind de ruimte bieden om in zijn of haar eigen tempo de ontwikkeling door te maken. Zoals al eerder besproken is onze visie dat een kind zich vrij moet kunnen ontwikkelen en bewegen. De pedagogisch medewerker hoeft alleen maar in te grijpen, aan te raken en te verzorgen wanneer dat nodig is. Als kinderen dus samen aan het spelen zijn en er zijn geen bijzonderheden, dan is het ook niet nodig voor de pedagogisch medewerker om zich hiermee te bemoeien. Verder worden er de gehele dag door keuzes aangeboden aan de kinderen: *'Waar ga je spelen?', 'Aan welke activiteit ga je meedoen', 'Welk stuk fruit wil je van het bord pakken?'*. Tijdens de verzorgmomenten zoals voeden of verschonen is er juist veel individuele aandacht van de pedagogisch medewerker voor het kind. Er wordt gevraagd om medewerking van het kind in plaats van dat de pedagogisch medewerker de handelingen zomaar uitvoert. Dit kost meer tijd dan als het zonder de vraag om medewerking gebeurt, dus het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers geduldig zijn en hier tijd voor vrij maken. Daarnaast stimuleren de pedagogisch medewerkers de kinderen om nieuwe vaardigheden te oefenen, als zij merken dat de kinderen hier klaar voor zijn. Ten slotte kijken de pedagogisch medewerkers bewust naar het unieke van het kind door actief te luisteren en verwachtingen af te stemmen op het individuele kind. Door op deze manieren geborgenheid aan het kind te geven en het kind positief te benaderen kan het kind zelfvertrouwen ontwikkelen. Het kind ontwikkelt zich hierdoor optimaal, wordt weerbaar en verbetert zijn zelfredzaamheid.

Het is tijd om buiten te spelen! Alle kinderen gaan aan de slag met hun schoenen en jas. Nova van 2 jaar is op de grond gaan zitten en kijkt naar de andere kinderen. De pedagogisch medewerker ziet dit en vraagt: 'Nova wil je eerst je Jas of je schoenen aantrekken?' Nova wijst naar haar jas en de pedagogisch medewerker pakt deze voor haar. 'Zal ik je eens een trucje laten zien? Als je de jas open op de grond legt, aan de bovenkant gaat staan en je handen in je mouwen steekt kan je heel gemakkelijk je jas aantrekken. Zal ik het voordoen?' De pedagogisch medewerker doet het voor en helpt Nova om haar jas op dezelfde manier aan te trekken. 'Wat knap! Je hebt zelf je jas aangetrokken!'

De gehele dag door geven de pedagogisch medewerkers keuzemogelijkheden aan de kinderen zoals: 'Waar wil je mee spelen?', 'Wil je een rood of groen papier?', 'Welke knuffel wil je om mee te spelen?'.

De pedagogisch medewerker heeft baby Jameson zojuist verschoont en is hem nu aan het aankleden. 'Zo, helemaal klaar met je luier. Nu ga ik jou shirt weer aandoen, kun je mij je arm geven?'

Baby's	Dreumes	Peuter
<ul style="list-style-type: none"> •Benoemt de handelingen die het gaat uitvoeren bij het kind alvorens ze te doen •Probeert baby te stimuleren zelf deel te laten nemen aan verzorgingsmomenten door bijvoorbeeld zelf de sokken uit te laten trekken •Biedt keuzes aan op niveau van de baby, bijvoorbeeld bij spel, door twee verschillende soorten spelmaterialia aan te bieden. 	<ul style="list-style-type: none"> •Kinderen worden gestimuleerd om keuzes te maken, dit zijn in de vroege dreumesfase nog meerkeuze vragen; wil je kaas of smeerworst? waarna deze worden uitgebreid naar open vragen; wat voor beleg wil je? •Kinderen krijgen de kans om zelf uit te proberen en zelf te doen, ook als het niet direct lukt grijpt de pedagogisch medewerker niet in door over te nemen maar begeleid zij de dreumes met woorden. Uiteraard indien de situatie het toelaat. 	<ul style="list-style-type: none"> •Kinderen mogen hun verhaal doen •Kinderen mogen zelf kiezen, de keuzes worden gevraagd doormiddel van open vragen; 'waar wil je spelen?', 'welke belag wil je?' •Kinderen mogen zoveel mogelijk zelf doen, ook als dit niet direct lukt. De pedagogisch medewerker zal dan begeleiden door woorden in plaats van het overnemen van de handeling, uiteraard indien de situatie het toelaat.

2.1.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers communiceren veel met de kinderen. Dit doen ze om de omgeving van de kinderen voorspelbaar en duidelijk te maken. Als de pedagogisch medewerkers aan de kinderen uitleggen wat er gebeuren gaat, dan kunnen de kinderen zich hierop voorbereiden. Dit draagt bij aan een gevoel van emotionele veiligheid. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interacties tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig zijn. De pedagogisch medewerker praat mét de kinderen en niet tegen de kinderen bijvoorbeeld door te vragen: *'wie heeft er zin om buiten te spelen?'*. Daarnaast gebruikt de pedagogisch medewerker interactie om steeds uit te leggen wat er gaat gebeuren en wat zij doet bijvoorbeeld door te zeggen: *'Gido, ik ruik dat je een vieze broek hebt. We gaan even je luier verschoonen en daarna kan je weer lekker verder spelen met de blokken'*. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Het kunnen kleine verklaringen zijn zoals; *'ik ga even fruit klaarmaken'* tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten gaan doen *'Wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten'*. Verder uit dit zich in de praktijk doordat de pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en hierop ingaat door een gesprek met het kind aan te gaan. Maar ook doordat de pedagogisch medewerkers oprecht luisteren naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom: de pedagogisch medewerkers voeren echte gesprekken met kinderen. Ook houdt de pedagogisch medewerker rekening met de unieke kwaliteiten en het ontwikkelingsniveau van het kind door de inhoud en taal hierop af te stemmen. Hoe verder een kind is in de ontwikkeling hoe complexer de inhoud en taal wordt.

De kinderen zitten aan tafel om te knutselen. Mees kijkt naar de pot met watten. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt 'Heb je zin om met de watten te knutselen Mees?' Mees geeft aan dat dit zo is. 'Ik ben Elin aan het helpen met haar knutselwerkje, maar hierna zal ik jou helpen met de watten'.

De pedagogisch medewerker gaat door met het helpen van Elin en vraagt aan Mees 'Wat wil je zo meteen maken met de watten?'.

Om de kinderen voor te bereiden op wat er komen gaat, en hen op deze manier emotionele veiligheid te bieden, verklaren de pedagogisch medewerkers de hele dag door waarom ze iets doen: 'Ik loop even naar de keuken om een nieuwe pot jam te pakken', 'We gaan nu opruimen zodat we buiten kunnen gaan spelen', 'Ik ga nu eerst Benjamin naar bed brengen want hij is heel erg moe, daarna zal ik met jou een boekje lezen'.

Baby's

- Benoemt de handelingen die het gaat uitvoeren bij het kind alvorens ze te doen
- Gaat in op geluiden en brabbels van het kind door deze na te bootsen of 'in gesprek te gaan'; baby; 'bababab' pedagogisch medewerker; 'echt waar ga je mij vertellen wat er is gebeurd'

Dreumes

- Maakt gebruik van gesloten en open vragen om de dreumes te stimuleren tot praten
- Benoemt de handelingen die gaan plaatsvinden
- Geeft dreumes de kans op zijn verhaal te vertellen, herhaalt en vat samen; dreumes; 'auto, toet toet' pedagogisch medewerker; 'heel goed, dat was een auto en die zei toet toet'

Peuter

- Gaat in gesprek op gelijkwaardig niveau
- Stelt open vragen, vraagt door en vat samen
- Benoemt handelingen die gaan plaatsvinden
- Reageert op contactinitiatieven van kinderen en vormt deze (indien de situatie het toelaat) om naar een gesprek

2.1.7 Mentor

Elk kind en de ouders krijgen binnen Kinderopvang Amalia een mentor aangewezen. Dit doen wij om een zo goed mogelijke situatie te creëren voor het opbouwen van een vertrouwensband tussen kind, ouders en pedagogisch medewerker. Daarnaast zijn er hierdoor korte lijnen door een duidelijk aanspreekpunt te hebben.

De mentor is verantwoordelijk voor het observeren en het voeren van de jaarlijkse 15 minuten gesprekken met de ouders. Hierin zal de mentor de bevindingen van de observatie met de ouder bespreken. Dit gebeurt aan de hand van de observatieformulieren van KIJK!. Indien nodig kan de mentor de ouder eerder uitnodigen voor een oudergesprek als zij hier aanleiding voor hebben, bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind. Uiteraard kunnen ook de ouders een extra oudergesprek met de mentor aanvragen. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders en het kind bij vragen. Daarnaast is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht naar school na de schriftelijke toestemming van ouders.

Tijdens de intake worden ouders en kind mondeling geïnformeerd wie de mentor is. Indien de mentor van het kind wijzigt in de periode van opvang (bijvoorbeeld door personeelswijziging) zal de ouder doormiddel van een e-mail op de hoogte worden gesteld van de nieuwe mentor. Bij overgang van de groep zal de ouder mondeling op de hoogte worden gesteld wie de nieuwe mentor wordt.

2.1.8 Wenbeleid

Het (extern) wenbeleid beschrijft hoe er wordt omgegaan met het wennen van kinderen die nieuw instromen in de kinderopvang. De mentor voert het kennismakingsgesprek en alle volgende gesprekken met de ouders en fungeert als het eerste aanspreekpunt. Tijdens het kennismakingsgesprek worden ouders, naast organisatorische en praktische informatie, afspraken en regels, geïnformeerd over het wenbeleid. Pedagogisch medewerkers maken dan afspraken met ouders over het wennen. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Wanneer het wennen plaatsvindt, moet voldaan zijn aan de BKR op groepsniveau. Het wennen vindt plaats binnen het kindplaatsingscontract.

Kinderen hebben tijd nodig om te wennen aan een nieuwe omgeving. Tijdens het intakegesprek wordt ook informatie over het kind gevraagd aan de ouders. Aan de hand van deze informatie kunnen de pedagogisch medewerkers inspelen op het kind op het moment dat het kind geplaatst is. Het ene kind is verlegen, het andere kind is al gewend om bij anderen te worden opgevangen. Elk kind reageert op een andere manier wanneer het voor het eerst bij Kinderopvang Amalia wordt opgevangen. De pedagogisch medewerkers kijken goed naar de behoeften van het kind om het te helpen zich zo snel mogelijk emotioneel veilig te gaan

voelen. Er wordt voldoende tijd en aandacht besteed aan de versoepeling van de overgang naar een nieuwe situatie voor het kind.

Wij hanteren een advies-indeling voor het wennen en dit doen wij op een opbouwende manier. Dit om ervoor te zorgen dat het kind ook het besef krijgt dat hij bij de opvang komt spelen en vervolgens door zijn/haar ouders weer wordt opgehaald. Hier kiezen wij bewust voor zodat het kind het makkelijker krijgt tijdens de officiële start van zijn/haar opvang. Het is belangrijk dat in ieder geval tijdens het wennen één keer het slapen bij Kinderopvang Amalia wordt "geoeffend". Wij vinden het zeer belangrijk dat de ouders tijdens het wennen wel bereikbaar zijn. We willen uiteraard zowel met het kind als met de ouder na iedere wen dag prettig afscheid kunnen nemen. Hechting is belangrijk voor het kind en moet natuurlijk met plezier naar de kinderopvang komen. Naar behoefte van kinderen en ouders kunnen we hier ook langer mee doorgaan en proberen wij zoveel mogelijk iets te betekenen voor ouders. In principe streven we ernaar dat kinderen na 2 weken al gewend zijn. Het is mogelijk dat de ouders in de eerste twee weken, na overleg, verzocht worden het kind eerder op te halen in het belang van het kind. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het kind niet kan meekomen in het dagprogramma, ontroostbaar is of zich afzondert van de rest van de groep. De ervaring leert dat veruit de meeste kinderen zich na enkele uren helemaal op hun gemak voelen.

Het wenschema ziet er als volgt uit:

1e keer: 09.30-11.30 uur eerst intakegesprek, daarna gaan ouders weg zodat het kind kan wennen

2e keer: 10.00-14.00 uur wennen

3e keer: 10.00-16.00 uur wennen

Let op! Bovenstaande wenschema is een voorbeeld, hier kan altijd vanaf geweken worden als dit beter passend is bij het kind en de ouders. Wij overleggen altijd met de ouders over het best passende wenschema. Het schema kan afwijken afhankelijk van de afgenomen opvang. Bij halve ochtenden-kinderen wennen wij niet 6 uur omdat ouders alleen de ochtend opvang nemen. Bij middag kinderen wennen wij wel 6 uur omdat het middag pakket uit 6 uur opvang bestaat van 12.30 tot 18.30 uur.

Intern wenbeleid

Het doorstromen van de babygroep naar de dreumes-peutergroep kan erg wennen zijn voor een kind. Om dit proces zo soepel mogelijk te laten verlopen, houden wij rekening met de verschillende behoeftes van de kinderen. Hierbij stellen wij onszelf de vraag wanneer het kind toe is aan de overgang naar de dreumes-peutergroep en hoeveel wenmomenten het betreffende kind nodig heeft.

Door het spel van de kinderen goed te observeren en de ontwikkeling te monitoren, kan de aangewezen mentor bepalen of een baby klaar is voor de overgang naar de dreumes-peutergroep. Mocht dit zo zijn, dan bespreekt de mentor dit met de ouders. Wanneer ook ouders vinden dat het kind klaar is om te gaan wennen op de nieuwe groep, worden zij op de hoogte gesteld van het moment van wennen. Allereerst zal het kind een uurtje of indien het goed gaat twee uurtjes op de nieuwe groep spelen, waarna kort met de ouders tijdens de overdracht geëvalueerd wordt hoe het is gegaan. De volgende opvangdag wordt aan de ouders gevraagd hoe het kind zich thuis voelde of gedroeg na de wendag, om te peilen wat voor een impact het wennen heeft op het kind. Op basis van deze informatie wordt in overleg met de ouders besloten of het uurtje wennen op de groep al uitgebreid kan worden naar bijvoorbeeld drie uurtjes op de nieuwe groep.

Het kind zal doorgaans drie keer wennen op de nieuwe groep met een opbouw van:

1e keer: één a twee uurtjes, van 10:00-12:00 uur.

2e keer: drie á vier uurtjes, van 10:00-14:00 uur.

3e keer: vijf á zes uurtjes van 10:00-16:00 uur.

Alvorens een kindje gaat wennen vindt er altijd een mondelinge overdracht plaats tussen de huidige mentor van het kind en de toekomstige mentor van het kind op de nieuwe groep. Op deze manieren waarborgen wij een doorlopende leerlijn en zorgen wij ervoor dat er op passende wijze ingespeeld blijft worden op de behoeftes van het kind.

De emotionele veiligheid samengevat in één beeld

Structuur en grenzen stellen

- Een vast dagritme, waar zo min mogelijk van wordt afgeweken
- Vaste herkenbare en terugkerende momenten (spelinloop, eetmomenten en (groeps)activiteiten)
- Grenzen stellen op een zo positief mogelijke manier

Senstieve responsiviteit

- De pedagogisch medewerker is sensitief responsief door:
- Oogcontact te maken en reactie afwachten
- Individuele begroeting bij binnenkomst
- Onderneemt individuele contactmomenten
- Zijn beschikbaar voor de kinderen tijdens spelmomenten
- Reageren passend en adequaat op signalen van kinderen
- Benoemen de emoties van kinderen

Respect voor de autonomie

- Kinderen mogen zichzelf zijn
- Ieder kind mag zijn eigen verhaal vertellen
- Kinderen krijgen de ruimte om op eigen wijze en tempo te ontwikkelen
- Kinderen krijgen keuzes aangeboden
- Kinderen mogen zelf proberen, zelf doen en zelf ontdekken

Praten en uitleggen

- Gelijkwaardig communicatie
- Pedagogisch medewerker gebruik interactie om steeds uit te leggen wat er gaat gebeuren
- Pedagogisch medewerker gaat in op contactinitiatieven en voert gesprekken met kinderen
- De pedagogisch medewerker luistert actief
- De pedagogisch medewerker stem haar taal en inhoud af op de ontwikkeling van het kind

Mentorschap

- Ieder kind krijgt een mentor toegewezen
- De mentor is verantwoordelijk voor:
- Observeren met KIJK!
- Oudergesprekken, waarin ouders op de hoogte worden gesteld van de ontwikkeling van diens kind
- Bij voorkeur de intakegesprekken
- Stappenplan bijzonderheden in de ontwikkeling doorlopen indien nodig
- Overdracht naar het basisonderwijs en/of de volgende groep binnen Amalia

Wennen

- Belangrijk om vertrouwd te raken met Kinderopvang Amalia
- Externe wendag, 1ste dag 9.30-11.30uur, 2de dag 10.00-14.00uur, 3de wendag 10.00-16.00uur
- Intern wennen, 1ste dag 1 á 2 uurtjes, waarna evaluatie moment met ouder plaatsvindt, 2de wendag drie á vier uurtjes en derde wendag vijf á zes uurtjes
- Bij het wennen wordt altijd gekeken naar de behoefte van het kind, indien nodig voor de emotionele veiligheid van het kind kan er worden afgeweken van het wenbeleid.

Hoofdstuk 3 Persoonlijke ontwikkeling

Alle ontwikkelgebieden zijn belangrijk voor Kinderopvang Amalia. Niet alleen de emotionele ontwikkeling is belangrijk, ook de motorische-, creatieve-, taal- en cognitieve ontwikkeling is van uiterst belang. Bij Kinderopvang Amalia willen wij de kinderen zoveel mogelijk ruimte en stimulering geven om zich te ontwikkelen op hun eigen tempo. Hulpbehoevende baby's groeien hierdoor uit tot zelfstandige individuen die een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. In onze visie is de ontwikkeling van de taalvaardigheid daarbinnen extra belangrijk omdat we veel kinderen hebben van meertalige ouders met diverse achtergronden. Thuis wordt niet altijd (fulltime) Nederlands gesproken. Kinderen ontwikkelen zich in de leeftijd van nul tot vier jaar razendsnel. In de visie van Kinderopvang Amalia is het dan ook heel belangrijk om goed op de ontwikkeling van kinderen te letten en ze alle begeleiding te bieden die ze nodig hebben. Alles draait om de brede ontwikkeling van het kind.

3.1 Ontwikkelingsstimulering

Kinderopvang Amalia is ontwikkelingsgericht en zijn ons erg bewust van de interactievaardigheid *ontwikkelingsstimulering*. Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij Kinderopvang Amalia worden kinderen in de motorische-, cognitieve-, sociale-, creatieve- en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Wij willen de kinderen zo goed mogelijk ondersteunen in hun ontwikkeling, echter krijgen de kinderen de ruimte om dit op hun eigen tempo en manier te doen. De pedagogisch medewerkers stemmen de hulp en activiteiten die zij bieden af op de kwaliteiten, interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind. Ook komt de visie (een goede communicatie) die wij hebben bij Kinderopvang Amalia terug in de stimulering van de ontwikkeling. Dit is terug te zien in hoe wij de motorische ontwikkeling van kinderen stimuleren. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen veel vrijheid om zelf en in hun eigen tempo te ontdekken wat zij al wel en niet kunnen. Wel is het mogelijk dat de pedagogisch medewerkers de kinderen stimuleren door hen verbaal en non-verbaal aan te moedigen. Bijvoorbeeld door het geven van complimenten of een goedkeurende glimlach.

Aïsha probeert het boek dat voor haar ligt vast te pakken. De pedagogisch medewerker kijkt ernaar en zegt: 'Je bent al goed aan het oefenen Aïsha, nog even doorgaan en dan lukt het je!'

'Als je de legoblokken over de vloer verspreid ben ik bang dat er andere kinderen zijn die hier op gaan staan en dat zij zich hierdoor pijn doen.' Hierna kunnen de pedagogisch medewerkers vragen of het kind hier zelf een oplossing voor heeft. Als dit niet het geval is of het kind hier nog te jong voor is kunnen ze suggesties geven.

Ferdinand is aan het oefenen met het zelf zijn schoenen aan te doen, maar het lukt hem niet en nu is hij boos. De pedagogisch medewerker gaat naast hem zitten en zegt: 'Ferdinand, het is oké als iets niet in één keer lukt. Je mag hier boos of juist verdrietig om zijn, maar je kan het ook nog een keer proberen. Als je het niet nog een keer wilt proberen, kan ik misschien vertellen hoe je het, het beste kan doen. En als je het fijn vindt kan ik ook nog een keer laten zien hoe het moet en doe je dit daarna na. De keuze is aan jou!'

Tijdens het buitenspelen komt er een dreumes bij de pedagogisch medewerker staan en zegt: 'Bal'. De pedagogisch medewerker reageert hier op door te zeggen: 'Heb je zin om met de bal te spelen? Ik pak een bal uit de schuur, dan gaan we samen met de bal spelen!'

Om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren heeft de pedagogisch medewerker een gepland leermoment voorbereid. Om de fijne motoriek te stimuleren gaat ze met de kinderen sponzen uitknijpen. 'Kom er allemaal bij! Omdat het vandaag zo ontzettend warm is gaan we spelen met water. We hebben hier emmers staan met water, en hier hebben we lege emmers staan. Nu gaan we proberen om zoveel mogelijk water met deze sponzen op te nemen van de volle emmers, en deze dan uit te knijpen in de lege emmers! Imke, wil jij het voordoen?'

3.2 Motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling wordt onderverdeeld in de grove motoriek en de fijne motoriek. Bewegingen zoals lopen, kruipen en een bal schieten vallen onder de grove motoriek. Bewegingen waar meer aandacht,

controle en concentratie voor nodig zijn, zoals plakken, tekenen of veters strikken, zijn onder fijne motoriek te scharen. De grove en fijne motoriek zijn nauw met elkaar verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen, voordat zij toe zijn aan bepaalde activiteiten binnen de fijne motoriek.

Gedurende een dag bij Kinderopvang Amalia krijgt een kind veel bewegingsvrijheid, waardoor het van kleins af aan een grote ontwikkeling doormaakt, dit kan zijn achteruitlopen, eventjes op één been staan, op de tenen staan, et cetera. Het kind heeft veel ruimte nodig om zich te kunnen bewegen en zo de eigen motivatie in beweging te kunnen ontplooiën. Dit houdt concreet in dat bijvoorbeeld een speeltje verderop ligt, waardoor een kind wordt gestimuleerd om zich te verplaatsen om het speeltje te kunnen pakken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat het kind in de ruimte op een veilige manier kan spelen door speelkleden- en/of matten neer te leggen op de groep. Spelenderwijs stimuleren zij het kind in het ontwikkelen van de motoriek en zintuigen door diverse activiteiten aan te bieden. Bijvoorbeeld: activiteiten met fijnere bewegingen (fijne motoriek) waarbij kinderen kleine dingetjes oppakken, in elkaar zetten, vouwen, inkleuren et cetera worden ook veelvuldig gedaan. Er wordt daarnaast gestreefd om zoveel mogelijk buiten te spelen. Ook worden er diverse materialen aangeboden die de motorische ontwikkeling prikkelen, zoals de babygym, blokken en fietsen die aanwezig zijn op Kinderopvang Amalia.

Zoals al eerder benoemd is er ontwikkeling nodig voordat er ingewikkelde motorische bewegingen uitgevoerd kunnen worden. Bij Kinderopvang Amalia krijgen de kinderen al vanaf de allerkleinsten veel bewegingsvrijheid om op deze manier hun motorische vaardigheden te kunnen ontwikkelen. Verder worden zij gestimuleerd door de pedagogisch medewerkers door middel van vocale aanmoedigingen, complimenten en passende activiteiten. Omdat de pedagogisch medewerkers aansluiten bij de fase van ontwikkeling zal er nu per leeftijd en ontwikkelingsniveau voorbeelden worden gegeven van de motorische ontwikkeling.

Baby's

De baby's zijn grotendeels bezig met de mogelijkheden van het eigen lichaam. Zij zijn de wereld pas net aan het ontdekken en kunnen zich over alles verwonderen, zoals dat hun vingers iets vast kunnen pakken en dat alle substanties weer anders aanvoelen. Na verloop van tijd gaan de baby's oefenen met grovere motorische vaardigheden zoals het hoofd omhoog houden, kruipen, omrollen en lopen. Ook de fijnere motorische vaardigheden zoals grijpen met de vingers, voorwerpen vastpakken en de pincetgreep komen aan bod. De pedagogisch medewerkers stimuleren de baby's door middel van het geven van letterlijke bewegingsvrijheid, ze zitten weinig in wippers en dergelijke. Hierdoor worden baby's veel op de buik en rug gelegd, zodat zij alle ruimte krijgen om te bewegen en te ontwikkelen. Ze krijgen dus de mogelijkheid om te oefenen met omrollen, tijgeren et cetera. Daarnaast geven de pedagogisch medewerkers prikkels aan de kinderen om te bewegen, zoals het plaatsen van een speeltje net buiten hun bereik waardoor ze hier naartoe moeten bewegen of in een jonger stadium door het aanbieden van een babygym die de bewegingen met armen en benen stimuleert.

Om de motorische ontwikkeling van de baby's te stimuleren worden er sensomotorische materialen aangeboden (voelbal, knisperboekjes, voelring), blokken (houten blokken, stapelbakjes), ballen en materiaal dat geluid maakt. Als laatste is de positieve bekrachtiging van de pedagogisch medewerker van belang. De baby's krijgen complimentjes, worden gemotiveerd om verder te gaan en ervaren de nabijheid en veiligheid van de aanwezigheid van de pedagogisch medewerker.

Nour zit in de activiteitenring voor baby's, de pedagogisch medewerker komt naast hem zitten. "Wat ben jij fijn aan het spelen Nour. Wat een mooie kleuren zijn er hè? En ook veel verschillende materialen. Heb je dit al gevoeld? Het is heerlijk zacht, kom maar voelen!"

Aylin ligt op de speelmat, de pedagogisch medewerker pakt een zachte bal en gaat in de buurt van Aylin op de grond zitten. "Ben je lekker aan het spelen Aylin? Kijk eens wat ik heb meegenomen voor je, een bal. Ik ga de bal nu naar je toe rollen." De pedagogisch medewerker rolt de bal rustig richting Aylin en de bal blijft een klein stukje van haar verwijderd liggen. Aylin strekt haar hand uit, maar kan er net niet bij. Vervolgens tijgert ze naar de bal om deze te kunnen aanraken. "Goed zo, Aylin!"

Dreumesen

Dreumesen hebben meer bewegingsmogelijkheden dan de baby's en maken hier volop gebruik van: ze gaan de omgeving verkennen! Dit doen ze door te oefenen met rennen, klauteren, uit- en aankleden, kleuren, en het zelfstandig eten en drinken. De pedagogisch medewerkers ondersteunt de dreumes in de motorische ontwikkeling door het aanbieden van uitdagend speelmateriaal zoals constructiematerialen, ballen, sensomotorische materialen, knutsel en creatieve materialen en materialen die aanzetten tot bewegen zoals fietsjes.

De pedagogisch medewerkers gaan samen met de dreumesen oefenen met knutselen. Scheuren vinden dreumesen vaak geweldig, net zoals vingerverven: dat gevoel vinden ze ontzettend interessant. Naast knutselactiviteiten worden er dans en beweegspellen aangeboden, zoals bijvoorbeeld een hindernisbaan of dansen met linten.

Als laatste zien wij buiten spelen als grote toegevoegde waarde voor de dreumes. Buitenspelen stimuleert de grove motoriek, door verschillende ondergronden, ander speelmateriaal zoals een klimrek of fietsen en daarnaast mag je buiten oefenen met rennen!

De rol van de pedagogisch medewerker is van belang bij de dreumes om ze te stimuleren door middel van vocale aanmoediging en het geven van tips en uitleg als iets niet direct lukt. Door tips te geven en uitleg krijgt de dreumes de kans om het alsnog zelf te proberen zonder dat een volwassene het direct overneemt.

De pedagogisch medewerker heeft net Noortje uit bed gehaald. 'Heb je lekker geslapen Noortje? Het is tijd om je aan te kleden. Pak je broek maar uit het mandje. Heel goed! Oeps, de knoop hoort aan de voorkant. En nu één voor één je benen er in.' Na een aantal pogingen lukt het Noortje om samen met de pedagogisch medewerker de broek aan te trekken. 'High five!'.

Peuters

Kinderen in de peuterleeftijd hebben een steeds groter bewustzijn en ervaren meer gevoelens en behoeftes. Dit leidt ertoe dat zij alles zelf willen doen. Ondanks dat zij al veel meer kunnen dan eerst hebben ze nog oefening nodig bij bepaalde motorische ontwikkelingen. Dit kan bijvoorbeeld zijn het kleuren binnen de lijntjes, het geheel zelf aantrekken van kleding en het zindelijk worden. De pedagogisch medewerker krijgt in deze fase van het leven van de kinderen een andere soort rol. Zij hoeft niet meer zoveel fysiek te ondersteunen, maar is er vooral voor de mentale ondersteuning van de peuters. Tips, mentale steun en complimenten zijn vaak genoeg stimulans voor een peuter, om het zelf te doen. Binnen het zelf doen leert de peuter veel vaardigheden, bij het aan en uitkleden bijvoorbeeld wordt zowel de grove als fijne motoriek ontwikkeld, bij het zelf eten wordt de fijne motoriek gestimuleerd en bij het drinken uit een beker eveneens de fijne motoriek. Wij zien het 'zelf doen' in de peuterleeftijd dan ook van grote waarde, het ontwikkeld diverse ontwikkelingsgebieden maar zorgt ook voor zelfvertrouwen!

De peuters krijgen daarnaast een grote verscheidenheid aan materialen aangeboden die afwisselend de grove en fijne motoriek stimuleert. Materialen zoals ballen, constructiemateriaal, puzzels, vormenstof, knutselmateriaal en bewegingsmaterialen zoals een fietsje. Daarnaast is ook buitenspelen bij peuters een belangrijk onderdeel voor de stimulans van de grove motoriek, buiten oefenen zij met snel en langzaam, hinkelen, evenwicht bewaren, huppelen, klimmen etc.

Naast 'zelf doen', divers speelmateriaal en buitenspelen zijn er gerichte activiteiten die de motorische ontwikkeling stimuleren, denk hierbij aan knutselactiviteiten, dansactiviteiten en beweegspelletjes.

Ray zit te zuchten en steunen aan de tafel. Vandaag heeft hij aan de pedagogische medewerker gevraagd om een lastigere puzzel, maar zo te horen en zien lukt dit nog niet helemaal. 'Lukt het Ray?'. 'Nee', zegt Ray boos. 'Misschien kun je beginnen met de puzzelstukjes die in de hoeken horen?'. Ray gaat aan de slag met de hoeken, deze lukken maar nu weet hij niet goed hoe verder. 'Best lastig met al die kleine puzzelstukjes. Misschien kun je nu zoeken naar puzzelstukjes met dezelfde kleur, volgens mij hoort in die hoek een boom. Zie je puzzelstukjes met groen erop?'

3.3 Creatieve ontwikkeling

Kinderen zijn creatieve wezens. Zij kunnen zich door creatieve activiteiten uitten en daarbij kunnen zij hun energie kwijt. Bij Kinderopvang Amalia zien wij niet alleen knutselactiviteiten maar ook dans, zang en drama activiteiten als een creatieve activiteit. Bij creatieve activiteiten staan nooit en ter nimmer het eindresultaat centraal. Het gaat vooral om plezier hebben, je leren uitten en je durven te uitten. Het gaat om iets bedenken en dit maken. Bij Kinderopvang Amalia worden er diverse activiteiten aangeboden die deze creatieve vaardigheden stimuleren. Denk hierbij aan zingen, knutselen met divers materiaal tot dansen.

Baby's

Baby's kunnen zich er keer op keer over verwonderen dat vrijwel elk voorwerp anders aanvoelt in hun handen en mond. Ook materialen die geluid maken vinden ze erg interessant. Als ze hebben ontdekt dat een bepaald speeltje geluid maakt, kunnen ze deze eindeloos bewegen omdat ze het geluid wat erdoor voortkomt zo interessant vinden. De creatieve ontwikkeling van de baby bestaat dan ook vooral uit

sensomotorische activiteiten en materialen, die verwondering, verbazing en ontdekken stimuleren. Hiermee worden de eerste stappen gezet in de creatieve ontwikkeling. De baby's krijgen materialen aangeboden van verschillende structuren, materialen die geluid produceren, materialen die geluid maken als je op een knopje drukt en materialen die de zintuigen stimuleren zoals bijvoorbeeld zien, een glittervoorwerp. Naast de aangeboden materialen ondernemen de pedagogisch medewerkers ook stimulerende activiteiten met de baby's. Zoals sensomotorische-, dans- en zangactiviteiten. Bij de dans- en zangactiviteiten is het voornamelijk het kijken naar de andere kinderen of het op schoot van de pedagogisch medewerker ervaren van bewegingen en muziek. De sensomotorische activiteiten kunnen bestaan uit verf ontdekken, watten voelen, verschillende stoffen voelen of spelen met water en bakjes.

Het is tijd voor een gepland leermoment! Voor de jongere baby's hebben de pedagogisch medewerkers voetballen, knisperboekjes en rammelaars klaargelegd welke ze kunnen ontdekken. Voor de oudere baby's hebben de pedagogisch medewerkers water, zand en klei neergelegd welke ze allemaal mogen voelen. Nikki pakt een knisperboekje en kijkt er verwonderd naar als dit geluid maakt. Naast haar heeft Jeroen zijn hand in het zand gestoken en beweegt zijn vingers er herhaaldelijk doorheen. 'Dat voelt leuk en anders hè Jeroen?'

Dreumesen

De dreumes is al steeds meer aan het proberen te knutselen, echter houdt dit niet hun aandacht voor langere tijd vast. Zij vinden het nog steeds veel interessanter om te voelen, zoals vingerverven. Ook komt te zijner tijd het fantasiespel opgang. Pedagogisch medewerkers kunnen de creatieve ontwikkeling van de dreumesen stimuleren door genoeg interessant en uitdagend materiaal aan te bieden die de creativiteit aanwakkeren. Dit zijn sensomotorische materialen, materialen die geluid maken, muziek instrumenten maar vooral ook open speelmateriaal (fantasierijk speelmateriaal) denk bijvoorbeeld aan een blokje, die de ene keer een telefoon is om vervolgens een kam te zijn. Daarnaast worden er creatieve activiteiten aangeboden, denk hierbij aan dans, muziek maken, zingen maar vooral ook knutselactiviteiten. Naarmate de dreumes ouder wordt zal de activiteit van ontdekken steeds meer verschuiven naar een opdracht en ook de wijze van knutselen zal naarmate de dreumes ouder wordt verschuiven naar een lastigere opdracht kunnen uitvoeren, van vingerverven naar met een kwast verven. Van propjes crêpe papier ontdekken, bekijken en voelen naar de propjes opplakken op een papier. Van papier scheuren en er mee spelen naar papier scheuren en er vervolgens mee plakken et cetera.

De kinderen zitten aan tafel en hebben net hun middageten gegeten. Christaan vraagt: 'Liedje?', de pedagogisch medewerker neemt de mogelijkheid aan om er een ongepland leermoment van te maken: 'Wat een goed idee van jou, Christaan! Welk liedje wil je graag zingen?', 'Dikkertje dap'. ♪ Dikkertje dap, zat op de trap..... ♪

Peuters

Het knutselen gaat de peuter al een stuk beter af dan de dreumes, dit heeft onder andere te maken met de groeiende fijne motoriek, maar ook met het vermogen om zich langer te concentreren. Peuters kunnen bijvoorbeeld oefenen met knippen, plakken, verven, prikpenen en fantasiespel. Ook zullen de knutselactiviteiten steeds meer de vorm van een klein opdrachtje aannemen, bijvoorbeeld; wij gaan een bloem maken. De knutsel materialen die worden aangeboden zijn uitlopend, van scharen en prikpenen tot verf en wascokrijt maar ook kosteloos materiaal zoals ei dozen en wc-rollen. Belangrijk is dat de pedagogisch medewerkers materiaal aanbieden waarmee peuters kunnen oefenen en uitgedaagd worden om hun creativiteit de vrije loop te laten. Dit geldt niet alleen voor de materialen binnen creatieve activiteiten maar ook de materialen die op de groep aanwezig zijn. Dit zijn materialen die het fantasierijke spel stimuleren, zoals poppen, huishoudelijke voorwerpen, verkleedkleden, eten, papier en potloden et cetera. Daarnaast worden er ook voor de peuters activiteiten zoals muziek maken, zingen en dansen aangeboden om de creatieve ontwikkeling te stimuleren.

Younes en Jari laten hun fantasie de vrije loop tijdens vrij spel. Younes: 'Ik ben superman, die is echt stoer'. Jari: 'Jaaa! Ik ben ook superman want hij kan vliegen'. Younes: 'Maar om te vliegen hebben we een rode cape nodig, anders lukt het niet'. Younes en Jari kijken sip nu ze deze conclusie hebben gesteld. De pedagogisch medewerker heeft ze geobserveerd en komt nu in actie: 'Als jullie graag een rode cape willen, kunnen jullie die misschien zelf maken?'. Dat vinden de jongens een goed idee, maar ze weten niet hoe ze dit moeten doen. Pedagogisch medewerker: 'Laten we samen naar de knutselmateriaal kijken, er zit vast iets tussen wat jullie kunnen gebruiken!'.

3.4 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op het opslaan, verwerken, terughalen en toepassen van kennis en informatie. Samenvattend zou je kunnen stellen dat de cognitieve ontwikkeling het proces van leren is. Kinderen leren door te kijken, horen, ruiken, proeven, voelen en door alles uit te proberen. Alle informatie en prikkels die zij hierbij verkrijgen slaan zij op om op een later moment weer te kunnen gebruiken. Gevolgd door de tomeloze nieuwsgierigheid en de ontdekkingstocht van kinderen begint een kind steeds beter te snappen hoe dingen werken. Daarnaast kenmerkt de cognitieve ontwikkeling zich door kennis uitbreiding en steeds meer zelf kunnen doen. Verder leert het kind vooral door veel vragen te stellen. De nieuwsgierigheid naar alles en iedereen en hoe dingen werken draagt bij aan de cognitieve ontwikkeling. Ieder kind ontwikkelt zich hierbij in zijn eigen tempo, op zijn eigen manier en niveau. Stimulering van de cognitieve ontwikkeling in de praktijk bij Kinderopvang Amalia:

- Uitgaande van de mogelijkheden van elk individueel kind worden divers spel materiaal en activiteiten aangeboden die een beroep doen op de cognitieve ontwikkeling. Hierbij sluit de pedagogisch medewerker aan op het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Wij vinden het belangrijk de kinderen de mogelijkheid te bieden om kinderen zelf hun omgeving te laten exploreren en de mogelijkheden van diverse materialen te ontdekken, dingen te onderzoeken en uit te proberen.
- In het uiteindelijke resultaat van de activiteiten zal de individuele creatieve inbreng van elk kind een grote rol spelen.
- De pedagogisch medewerker vertelt, praat en legt zoveel mogelijk uit. Zij voorziet haar handelen van taal waardoor er een rijke leeromgeving ontstaat.

Baby's

In de eerste maanden van hun leven reageren baby's niet bewust, maar door reflexen en de basis behoeftes zoals honger hebben. De baby kiest er dus niet bewust voor om op een bepaalde manier te handelen, maar dit overkomt het kind. Het betekent niet dat omdat de baby uit een reflex handelt, het hier niks van leert. Ze leren er wel degelijk van, namelijk de ervaring van de reflex en het opslaan van deze handeling. Als dit vaak genoeg voorgekomen is kan de baby vanzelf deze handeling herhalen. Ook krijgen baby's na een paar maanden het oorzaak-gevolg denken door. Zij begrijpen dan dat een bepaalde handeling een bepaalde reactie opwekt. Zoals dat het loslaten van een doekje ervoor zorgt dat deze valt. Ook het abstract denken begint vormen aan te nemen, zoals dat wanneer een baby iets niet kan zien, dit niet betekent dat het er ook niet meer is (objectpermanentie). De pedagogisch medewerkers kunnen bij baby's de cognitieve ontwikkeling stimuleren door gebruik te maken van geluidproducerend materiaal zoals rammelaars en dergelijke. Ook het spelen van kiekeboe, kijken in de spiegel en verdwijnspeletjes (materialen onder een doek) stimuleren de ontwikkeling. Daarnaast is het voor baby's goed om met verschillende vormen en substanties in contact te komen: hard/zacht, ruw/glad, rond/vierkant, koud/warm. Als laatste is de houding van de pedagogisch medewerker van belang. Zij benoemt en praat tegen de baby waardoor het kind door de ondersteunende taal steeds beter de handeling snapt; *'Jij laat het doekje los en dan valt hij'*

De pedagogisch medewerker heeft zojuist Anne uit haar bed gehaald en aangekleed. 'Zo Anne, je bent weer helemaal klaar om te kunnen spelen. Ik ga je nu optillen.' De pedagogisch medewerker tilt Anne op en ziet dat ze in de spiegel kijkt die naast de commode hangt. 'Kijk Anne, dat ben jij', zegt ze terwijl ze naar Anne wijst in de spiegel. 'En die vrouw die naast jou staat, dat ben ik', zegt ze terwijl ze naar zichzelf wijst. 'Gek hè dat ik er twee keer ben', zegt ze als ze ziet dat Anne heen en weer kijkt tussen de spiegel en de pedagogisch medewerker.

Dreumesen

Dreumesen begrijpen steeds meer van de wereld om zich heen en kunnen zich verwonderen over nieuwe informatie, zoals dat wanneer je een hoge toren bouwt met de blokken je deze om kan duwen en dat dan de toren omvalt. De dreumes begrijpt niet alleen meer van de wereld omdat hij zelf op ontdekkingsreis gaat, maar ook omdat hij de taal steeds beter begrijpt. Hierdoor kunnen ze kleine opdrachten uitvoeren en begrijpen. Daarnaast zijn dreumesen erg goed in het imiteren van de mensen om hun heen. De pedagogisch medewerkers kunnen bij dreumesen de cognitieve ontwikkeling stimuleren door oorzaak-gevolg materiaal aan te bieden zoals materiaal dat kan bewegen, rollen of omvallen, spellen waarbij vormen door het juiste gat moeten worden geduwd. Ook het aanbieden van (makkelijke) puzzels stimuleert de dreumes om na te denken over verbanden tussen de puzzelstukjes. Het geven van kleine opdrachten is ook een goede oefening voor de dreumes. Deze opdrachten kunnen variëren van *'wil jij deze auto in de kast zetten?'* tot *'wil jij je schoenen pakken'*. De houding van de pedagogisch medewerkers gedurende de activiteiten en vrijspel is hierbij van belang. Dreumes doen ontdekkingen en de pedagogisch medewerker die op dat moment het spel begeleidt is daar van belang bij om de ontdekking woorden te geven *'Als je tegen je blokkentoren duwt dan valt hij om'*. Als laatste is het van belang om de dreumes de kans te geven handeling te herhalen, keer op keer. Door de herhaling gaan zij steeds beter snappen wat er gebeurt, raken zij vaardiger en leren zij

oorzaak-gevolg in te zien. Dit zie je bijvoorbeeld in het vrijspel van een dreumes terug die met blokken speelt, hij stapelt keer op keer drie blokken op elkaar om ze vervolgens om te duwen, elke keer als hij dit doet ontdekt hij iets, leer hij ervan en zet hij weer een stapje in het oorzaak-gevolg denken.

De pedagogisch medewerker heeft het spel Nijntje's Verstoppertje meegenomen. Dit houdt in dat er een nijntje-figuur is die af en toe geluid maakt. Hierdoor kunnen de dreumesen ondanks dat ze niet weten waar het Nijntje-figuur verstopt is, wel zoeken naar aanleiding van het geluid dat ze horen. 'Kijk eens allemaal, dit is Nijntje. Als jullie allemaal de handen voor jullie ogen doen, mag Max Nijntje samen met mij verstoppertje. Als ik zeg dat Nijntje verstopt is, mogen jullie Nijntje gaan zoeken. Niet schrikken, want Nijntje vind het zo leuk om met jullie te spelen dat ze af en toe geluiden maakt. Oké Max, tijd om Nijntje te verstoppertje. Jullie mogen nu de handen voor jullie ogen houden zodat jullie het niet kunnen zien!'.

Peuters

Peuters gaan net zoals de dreumes op ontdekkingstocht en leren zo steeds meer bij. Ook door middel van het imiteren van de omgeving en het gebruiken van de fantasie wordt de cognitieve ontwikkeling van de peuter gestimuleerd. Peuters hebben een beter besef dan de dreumes over waar materiaal voor dient en wat het gevolg gaat zijn van een bepaalde actie. Zij oefenen met het begrenzen van hun neigingen en beseffen dat bepaald gedrag niet gewenst is, echter lukt het hen nog niet altijd om zich te houden aan de regels waarvan zij wel weten dat ze zich hier aan moeten houden. Ze zijn op dat moment te enthousiast om zich te kunnen beheersen en de regels te volgen. De pedagogisch medewerkers kunnen de peuters stimuleren in de cognitieve ontwikkeling door lastigere puzzels, fantasierijk materiaal (mini-keuken, dokterset e.d.) en denkspelletjes aan te bieden, zoals memorie. Ook het in gesprek gaan met de peuter over onderwerpen die een beetje lastig zijn helpen hen om net dat extra zetje te geven om te groeien in hun cognitieve mogelijkheden. In gesprek met elkaar is samen met kleine vraagstukken voorleggen een prachtige manier om de cognitieve ontwikkeling van de peuter te stimuleren. Naast de geplande cognitieve ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld tellen, kleuren benoemen of een kleurenspel zijn ongeplande leermomenten een grote schat van waarde binnen de peuterleeftijd. Dit zijn momenten die zich voordoen in de situatie waarop de pedagogisch medewerker inhaakt. Bijvoorbeeld wanneer de kinderen met de plastic dieren spelen en vol enthousiasme het geluid van een koe nadoen, de pedagogisch medewerker maakt gebruik van de interesse van de kinderen voor geluiden van de dieren en gaat samen met de kinderen ook het geluid van de andere plastic dieren nadoen. Om het moment nog meer uit te breiden kan er gevraagd worden welke bewegingen de dieren maken, welke kleur de dieren hebben, of de vacht zacht of hard is en dergelijke.

De pedagogisch medewerker is met een doekje de tafel aan het schoonmaken. Debby ziet dit en wordt op ideeën gebracht, ze doet net alsof zij de ramen aan het schoonmaken is. De pedagogisch medewerker ziet dit en loopt er naar toe: 'Debby, wat fijn dat je me helpt met schoonmaken! Waren de ramen heel vies?', 'Ja, kijk, er zit allemaal vogelpoep op het raam!', 'Yakkie, dat is inderdaad wel heel vies! Wat fijn dat jij dat ziet en het schoonmaakt voor me. Help je thuis ook wel eens met schoonmaken?', 'Ja, ik mag van mama de bekers in de kast zetten', 'Dat vindt mama vast heel fijn!', 'Ja, mama zegt dat ik schoonmaker moet worden omdat ik het goed kan'. De pedagogisch medewerker lacht en zegt dat ze dat een goed idee van mama vindt. Ze vraagt aan Debby of ze mag helpen met de ramen schoonmaken. Dat vindt Debby een goed plan en de pedagogisch medewerker sluit zich aan bij haar fantasiespel.

3.5 Taal ontwikkeling

Spraak en taal is een belangrijk onderdeel binnen de algehele ontwikkeling van kinderen. Door middel van communicatie zijn wij in staat om onze behoeftes, voorkeuren en emoties te uiten. Taal neemt daarom een belangrijk deel van de ontwikkeling van het kind in. Op Kinderopvang Amalia stimuleren de pedagogisch medewerkers de taalontwikkeling van de kinderen door:

- Het benoemen van de handelingen die ze uitvoeren, waardoor kinderen de koppeling tussen een handeling en een woord kunnen maken.
- Er wordt elke dag interactief voorgelezen, dit betekent dat de pedagogisch medewerkers de kinderen de kans geven om zelf te reageren en te praten over wat ze in het boek hebben gezien. De keuze van het boek wordt gebaseerd op de belevenisereld en het ontwikkelingsniveau van kinderen. Bij peuters wordt er gekozen voor een boekje met een verhaallijn. Terwijl bij dreumesen en baby wordt gekozen voor een boekje met enkele plaatjes.
- Er wordt elke dag gezongen met de kinderen. Dit vergroot de woordenschat en door het ritme van het liedje en het plezier van zingen wordt het door kinderen niet als leeractiviteit ervaren, oftewel: spelend leren.
- Als een kind een foutief woord gebruik, een woord verkeert, uitspreekt of verkeert vervoegd zal de pedagogisch medewerker dit niet afkeuren. In plaats daarvan zal zij het woord in de juiste context,

vervoeging of het juiste woord gebruiken in haar reactie op het kind. Bijvoorbeeld, kind: *'ik liepte gisteren naar huis'*, pedagogisch medewerker: *'liep jij gisteren naar huis! Met wie liep jij naar huis?'*

- o Als laatste zijn het voeren van groeps gesprekken een belangrijk onderdeel voor het stimuleren van de taalontwikkeling. De kinderen leren niet alleen woorden te gebruiken om hun verhaal te vertellen, zij leren ook te wachten op hun beurt, naar elkaar te luisteren en te spreken in de groep.

Baby's

Ondanks dat baby's zelf nog niet kunnen praten is het voor hen wel heel leerzaam om taal te horen. Als ze nooit taal horen, dan zullen ze de taal ook nooit leren spreken. Het horen van gesproken taal om hen zorgt daarnaast voor een geborgen gevoel omdat ze weten dat er iemand in de buurt is die voor ze kan zorgen. Als pedagogisch medewerkers vertellen aan de baby wat zij gaan doen, kan de baby zich voorbereiden op wat er gaat gebeuren en dit biedt hen emotionele veiligheid. Baby's oefenen met taal door allereerst geluiden en klanken te produceren. Dit is in het begin nog zeer beperkt, maar breidt zich door oefening uit en zal uiteindelijk leiden tot hun eerste woordje. Pedagogisch medewerkers kunnen de taalontwikkeling van baby's stimuleren door, zoals al eerder benoemd, hun handelingen te verwoorden. Daarnaast is het voor baby's een stimulans als zij reactie krijgen op hun klanken en geluiden door een pedagogisch medewerker die de klanken en geluiden imiteert. Ook het samen lezen van boekjes met platen en het zingen van liedjes is een goede manier voor de baby's om taal te horen en leren.

Baby Luna heeft last van reflux en heeft zichzelf zojuist onder gespuugd, de pedagogisch medewerker maakt haar schoon in een badje en zegt: 'Het water is lekker warm hè Luna?', Luna kraait en slaat met haar handjes op het water waardoor dit spettert. 'Oeps, je maakt me helemaal nat'. Ze maken oogcontact en de pedagogisch medewerker begint met zingen: ♪ Spetter, Pieter, Pater, lekker in het water..... ♪

Dreumesen

De dreumes kent al enkele woorden en zal door het imiteren van taal om hem heen steeds meer woorden bij leren. Niet alleen leren zij de woorden koppelen aan objecten, mensen en dieren, maar ook zal dit leiden tot het vormen van twee- en drie woord zinnen. De pedagogisch medewerkers kunnen de taalontwikkeling van dreumesen stimuleren door net als bij de baby's hun handelingen te verwoorden, de dingen om het kind heen te benoemen (*'dat is een auto'*), door te reageren op de communicatie initiatieven van de dreumes, door het te herhalen, samen te vatten of te imiteren. Ook het voorlezen van boekjes en het zingen van liedjes is een grote schat van waarde. Bij het voorlezen van boekjes wordt er gekozen voor boekjes met een plaatje en een woordje of korte krachtige verhalen die ondersteund worden door afbeeldingen. Boekjes zoals 'mijn eerste woordjes' zijn hierbij een voorbeeld.

De kinderen zitten op het kleed, want de pedagogisch medewerker heeft ingepland om een platenboek te behandelen met als thema: dieren. 'Vandaag gaan we een boekje lezen met allemaal mooie dieren. Weten jullie welk dier dit is?', 'Boeee' zeggen de kinderen. 'dat klopt, dit dier zegt Boee! Het is een koe!'

Peuter

De peuter leert steeds meer woorden kennen die hij kan toevoegen aan zijn vocabulaire. Daarnaast zal de peuter oefenen met het maken van langere zinnen en het toepassen van grammatica. De grammatica wordt door peuters echter vaak nog verkeerd toegepast. Het is belangrijk voor de pedagogisch medewerkers om niet te verbeteren door te zeggen: *'Nee het is liepen in plaats van loopden'*, maar door de zin te herhalen met de juiste vervoeging: *'Wat gezellig dat jullie met zijn allen naar opa en oma liepen'*. Daarnaast blijft het ook bij de peuters belangrijk om voor te lezen, de boekjes kunnen nu al meer een verhaallijn hebben die worden ondersteund door plaatjes. Daarnaast is liedjes zingen en handelingen te benoemen alsmede de dingen om het kind heen benoemen van belang. Met peuters is het mogelijk om al kleine (en gemakkelijke) gesprekken met ze te voeren en te oefenen met lastigere woorden, kringgesprekken, tafelgesprekken en gesprekken tijdens vrijspel zijn waardevol. Door het stellen van open vragen, doorvragen en samen vatten stimuleert de pedagogisch medewerker het kind zijn verhaal te doen. Ook is het voor de taalontwikkeling van peuters goed om spelletjes te spelen waarin zij uitgedaagd worden om woorden te gebruiken, zoals memory en ik-zie-ik-zie-wat-jij-niet-ziet.

Quinn komt naar de pedagogisch medewerker toe en vraagt: 'Wil jij Memory met mij spelen?', 'Dat lijkt mij heel erg leuk, welk memoryspel zou je graag willen spelen?', 'Die met dieren!', 'Wat een goed idee, ik vind de plaatjes van de dieren erg mooi'. Even later zijn de pedagogisch medewerker en Quinn memory aan het spelen en hebben er zich nog twee andere kinderen bijgevoegd. 'Welke dieren heb je omgedraaid Quinn?', 'Een olifant en een....?', Quinn kijkt de pedagogisch medewerker vragend aan.

'Oei, dat is een lastige. Lianne, weet jij misschien welk dier dat is?', 'Ja! Dat is een giraffe, met een lange nek.' 'Heel goed, dat is inderdaad een giraffe!'.

3.6 Activiteiten bij Kinderopvang Amalia

Kinderopvang Amalia werkt themagericht. Elke periode staat er een thema centraal waarbinnen de pedagogisch medewerkers diverse activiteiten aanbieden. De activiteiten stimuleren de verschillende ontwikkelingsgebieden zoals hierboven beschreven. Daarnaast worden de activiteiten natuurlijk ook aangepast op het ontwikkelingsniveau van het kind. De thema's die worden gekozen liggen binnen de beleveniswereld van het kind en hebben vaak te maken met seizoenen, feesten of gebeurtenissen in het leven van het kind.

Naast de gerichte thematische activiteiten krijgen kinderen de kans veel vrij te spelen, hierin ontwikkelen zij zich immers ook en ontdekken ze waar hun interesses liggen. Als laatste spelen wij tevens graag samen buiten. Niet alleen is het fijn om in de frisse buitenlucht te zijn, ook leren kinderen hier veel van. Denk aan de veranderende bomen in de herfst of de sneeuw die naar beneden dwarrelt in de winter.

De pedagogisch medewerker gaat binnen het thema herfst knutselen met natuurlijk materialen. Er zijn verschillende bladeren verzameld buiten, als deze binnen goed zijn gedroogd mogen de kinderen hiermee aan de slag. Voor de baby's maakt zij een lage bak en verspreid daarin verschillende soorten bladeren. Onder begeleiding van de pedagogisch medewerker mogen de baby's de bladeren voelen, ontdekken en bekijken. De dreumesen mogen op een groot vel hun eigen bladeren plakken, zij mogen zelf het verf over het papier verspreiden om vervolgens de bladeren op te plakken. Voor de peuters wordt de activiteit iets moeilijker gemaakt, zij mogen de bladeren verven en het geverfde blad stempelen op een groot wit vel. Als de verf gedroogd is mogen zij natuurlijk hun prachtige bladeren ook nog op hun kunstwerk plakken met lijm. In dit voorbeeld is weergegeven hoe de activiteit met natuurlijke materialen voor elk ontwikkelingsgebied wordt aangeboden, zodat elk kind voldoende uitdaging en ontwikkelingsstimulans krijgt.

Hoofdstuk 4 Sociale ontwikkeling

Het is belangrijk dat de kinderen hun emoties kunnen uiten. Op de groep proberen wij een sfeer te scheppen van veiligheid en geborgenheid. Dit doen wij door de kinderen te leren respect te tonen voor elkaars gevoelens. Dit doen wij door uitleg te geven aan de kinderen over hoe een ander zich voelt. Door erover te praten proberen wij de emotie van het kind een plekje te geven. Kinderen die al wat ouder zijn stimuleren wij hun emoties te verwoorden. Samen met het kind proberen wij een plekje te geven aan zijn/haar emoties. Pedagogisch medewerkers proberen er altijd achter te komen waarom een kind huilt, boos is, schreeuwt, verstopt of zuur kijkt. Kinderen willen dit soms wel vertellen, maar soms kunnen zij het niet vertellen. Ook hebben de kinderen af en toe behoefte om emoties zelf te verwerken en soms zoeken zij naar persoonlijke aandacht. Ons uitgangspunt is hierbij dat wij per moment per kind bekijken hoe we op de emoties van het kind kunnen reageren. Voorbeelden van sociaal-emotionele momenten zijn: samen spelen en het speelgoed opruimen, samen aan tafel eten, samen boekje lezen, samen muziek aanzetten, dansen en zingen, gezamenlijk verjaardagen vieren, feestdagen vieren, activiteiten doen en uitjes.

4.1 Interactie tussen kinderen onderling

Hoe stimuleer je als pedagogisch medewerker de relaties tussen de kinderen in de groep? Iedere leeftijdsgroep heeft weer zijn eigen uitdagingen en daar moet op ingespeeld worden om de relaties zo goed mogelijk te kunnen stimuleren. Kinderen in de groep hebben namelijk niet altijd vanzelfsprekend contact met elkaar. De leeftijden verschillen, kinderen zijn egoïstisch en willen het speelgoed niet met andere delen en soms kennen de kinderen elkaar nog niet zo goed, doordat er bijvoorbeeld een kindje net begonnen is. De pedagogisch medewerkers dienen de kinderen met elkaar in contact te brengen, door gezamenlijk een activiteit uit te voeren, kinderen bij elkaar te betrekken of een groepsgesprek te starten. Zo krijgen de kinderen de kans om te oefenen met de sociale vaardigheden. Daarnaast leren de kinderen op deze wijze positief sociaal gedrag (normen en waarden) aan zoals; naar elkaar luisteren, samen delen, samen spelen, samenwerken, elkaar helpen, een taak op zich nemen, voor jezelf opkomen of voor een andere opkomen. Door de begeleiding van interactie door de pedagogisch medewerker wordt ook negatieve interactie tussen kinderen op een positieve wijze begeleid.

Afhankelijk van het kind is er meer of minder begeleiding van de interactie nodig. Een kindje dat zeer verlegen is en weinig contact maakt met andere kinderen kan de begeleiding en stimulans van een vertrouwde pedagogisch medewerker goed gebruiken om in contact te komen met een ander kind. Een kindje dat open is, met iedereen praat en sociaal zeer vaardig is zal minder behoefte hebben aan de begeleiding van interactie met andere kinderen. In de praktijk uit zich dit doordat de pedagogisch medewerker de kinderen de ruimte geeft om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen. De pedagogisch medewerker observeert daarnaast het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen. De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben. De pedagogisch medewerker creëert daarnaast momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd, door middel van een groepsgesprek, activiteiten en vrij spel momenten. De pedagogisch medewerker richt de aandacht van de kinderen op elkaar. Door bijvoorbeeld te zeggen: *'Kijk eens wat Femke aan het bouwen is'*. Ook stimuleert de pedagogisch medewerker de kinderen om naar elkaar te luisteren, op hun beurt te wachten en dergelijke. Daarnaast is het van belang om het contact tussen verschillende leeftijden te stimuleren. Dit doen de pedagogisch medewerkers door oudere kinderen te betrekken bij jongere kinderen. Door de oudere peuters te laten helpen speelgoed aan te geven aan een baby, of de rits van de jas van een dreumes dicht te laten doen.

Interactie tussen kinderen onderling stimuleren

Kinderen krijgen de ruimte om met elkaar te spelen

Pedagogisch medewerker observeert samenspel

Ondersteunt bij communicatie onderling

Pedagogisch medewerker geeft begeleiding, speelt mee of pleegt kleine interventie daar waar nodig

Kinderen die samen spelen, samen in contact komen krijgen een compliment

Pedagogisch medewerker creëert momenten waarin positieve interactie onderling wordt gestimuleerd (samen in de box spelen, groepsactiviteit etc.)

Helpt met benoemen van emoties

4.1.1 Ontwikkelingsniveaus

Baby's

Per ontwikkelingsfase verschilt de mate van interactie met anderen. Een baby is nog niet in staat om echt samen te spelen met andere kinderen. Wel is het voor de baby interessant om alleen al naar andere kinderen te kijken: wat zijn ze aan het doen?! Baby's kunnen veel leren doormiddel van het observeren van anderen. Wat baby's verder ondernemen qua sociaal contact is het initiëren van een interactie door het maken van oogcontact, als ze wat ouder worden komt hierbij ook het maken van geluiden en klanken. Het is belangrijk om op een andere manier de interacties te begeleiden bij een baby dan dat het kan bij een dreumes of peuter. Het stimuleren van de baby door de pedagogisch medewerker kan door het bij elkaar in de buurt plaatsen, zodat de baby's kunnen kijken en leren van anderen. Verder is het mogelijk om een baby op schoot te nemen bij een activiteit met grotere kinderen, ondanks dat de baby zelf niet kan interacteren, kan de baby wel de activiteit observeren en hiervan leren. Daarnaast kunnen oudere kinderen betrokken worden bij de verzorging van de baby of de speelmoment, denk hierbij aan het geven van een speentje of speelgoed aanreiken.

De oudere kinderen zijn aan het dansen op muziek, baby Jayden is net wakker en de pedagogisch medewerker neemt Jayden op schoot zodat hij de andere kinderen kan zien. 'Leuk om de andere kinderen te zien dansen hè?'. De pedagogisch medewerker beweegt met Jayden op de maat van de muziek mee terwijl ze samen de dansende kinderen observeren.

Dreumesen

Een dreumes vindt het nog erg lastig om samen te spelen met andere kinderen, daarom speelt hij voornamelijk náást andere kinderen en niet mét andere kinderen. Dat een dreumes het zo lastig vindt om samen te spelen komt doordat hij nog niet de vaardigheid bezit om zich te verplaatsen in iemand anders en hierdoor niet in kan spelen op de gevoelens en behoeftes van een ander. Een dreumes leert door over de grenzen heen te gaan van een ander, dit kan zijn de pijngrens van een ander kind, maar ook de regels van een pedagogisch medewerker in de wind slaan. Door de reacties op zijn gedrag leert een dreumes wat wel en niet kan en dit zorgt voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Het stimuleren van samenspel met anderen kan bij de dreumesen doormiddel van het naast elkaar laten spelen van de kinderen, het benoemen van het spel van een ander kind door de pedagogisch medewerker waardoor de dreumes zich bewust wordt van het andere kind, het meespelen met het spel van de dreumes en het organiseren van groepsactiviteiten. Het betrekken bij andere kinderen in verschillende leeftijdsgroepen wordt gedaan door een peuter de dreumes te laten helpen met bijvoorbeeld de rits dicht doen van zijn jas. Ook wordt er sociaal gewenst gedrag gestimuleerd door de dreumes te betrekken bij andere kinderen, bijvoorbeeld baby's, door te helpen troosten, speelgoed aan te reiken of een knuffel te geven.

Elodie en Kimberly spelen naast elkaar aan de zandtafel. De pedagogisch medewerker gaat bij ze kijken en zegt: 'Wat zijn jullie lief aan het spelen. En jullie maken ook alle twee hele mooie zandkastelen. Elodie, heb je gezien dat Kimberley er ook een toren op aan het bouwen is?'. Elodie kijkt naar het bouwwerk van Kimberley en zegt: 'Mooi!'. Door het benoemen van het spel van een ander kind, herinnert de pedagogisch medewerker de dreumes dat er ook andere kinderen zijn en dit stimuleert uiteindelijk samenspel.

Peuters

Ten slotte zijn er nog de peuters. Zij hebben al een beter begrip van de regels en omgangsnormen dan de dreumesen. Ook is er bij de peuter een groter bewustzijn van de gevolgen van gedrag en denken zij hier van te voren over na. Ondanks dat peuters hier al beter in zijn, zijn ze nog niet volledig in staat om de gevoelens en behoeftes juist te interpreteren. Peuters rond de 2 jaar willen graag alles zelf doen en eisen vaak dat alles op hun manier gaat. Dit komt doordat zij beseffen dat ze een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Vanaf de periode rond 3 jaar kunnen peuters zich beter inleven in andere mensen, alhoewel dit de ene keer beter lukt dan de andere keer. Daarom is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker de peuters hierin begeleidt. Het stimuleren van samenspel met anderen kan bij de peuters doormiddel van het spelen van gezelschapsspellen, organiseren van groepsactiviteiten, stimulatie van samenspel en door het meespelen met de peuters. Daarnaast worden peuters betrokken bij de interactie met andere leeftijden (baby's en dreumesen). Peuters mogen helpen met verzorgingsmomenten, dreumesen helpen met bijvoorbeeld de jas aantrekken maar ook speelgoed aanreiken en spelen met een jonger kind op het ontwikkelingsniveau van het jongere kind. Dit gebeurt onder begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Riley is aan het spelen met de poppen, de pedagogisch medewerker loopt naar haar toe en vraagt of ze mee mag spelen. Riley geeft aan dat ze dit goed vindt. 'Gezellig dat ik met jou mee mag doen. Is er een pop waarmee ik mag spelen?'. Riley geeft haar een pop aan. 'Dank je wel, wat een mooie rode jurk heeft ze aan. Heb jij die aangedaan?', 'Ja en ik ga mijn pop een paarse jurk geven', 'Dat zal vast ook heel mooi staan'. Riley doet de jurk bij haar pop aan, de pedagogisch medewerker vraagt vervolgens: 'Wat zullen we nu met de poppen doen?', Riley: 'Ze hebben honger dus ze moeten koken!'. De pedagogisch medewerker vraagt wat voor eten ze gaan maken en of ze dat in huis hebben of dat ze eerst boodschappen moeten doen en zo spelen ze samen verder met de poppen.

4.2 Samen zijn in een groep

Binnen onze kinderopvang vinden wij het belangrijk om kinderen te leren zich aardig te gedragen naar elkaar toe en vinden dit een belangrijk onderdeel van de sociale ontwikkeling. Samen spelen, samen delen, elkaar groeten als we binnen komen en gedag zeggen als we vertrekken. Kinderen ontwikkelen zich op sociaal en emotioneel gebied op het moment dat ze samen zijn met andere kinderen. Daarom vinden wij het belangrijk dat de kinderen samen spelen op de groep. Leeftijdsgenootjes leren naast het zelf ontdekken ook veel van elkaar en van de pedagogisch medewerkers. Kinderen observeren elkaar, letten goed op elkaar, ze imiteren en spelen naast of samen met andere kinderen. Deze situaties roepen diverse gevoelens op bij kinderen zoals; plezier, boosheid, teleurstelling e.d. Door de diverse situaties op een dag leren kinderen [spelenderwijs](#) om te gaan met kleine conflicten en onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers leren de kinderen het zelf op te lossen. Ze leren op elkaar te wachten, ze leren samen te delen en samen te spelen. Dit is voor het ene kind makkelijker dan voor het andere kind. Bij sommige kinderen gaan deze processen vanzelfsprekend; veel kinderen moeten leren hoe zij met bepaalde omstandigheden en gevoelens moeten omgaan. De pedagogisch medewerker is tijdens het leerproces altijd als veilige haven aanwezig en begeleidt kinderen daar waar nodig. Hoe kinderen van verschillende leeftijden worden gestimuleerd bij het samenspelen is hierboven beschreven. Wat hierbij echter nog mist is de positieve benadering van de pedagogisch medewerkers. Niet alleen stimuleren de pedagogisch medewerkers de sociale ontwikkeling door situaties te creëren waarin ze hiermee kunnen oefenen, ook geven zij complimenten aan de kinderen als zij sociaal gedrag laten zien. Als een ouder kind uit zichzelf een jonger kind helpt, of als twee kinderen lief samen aan het spelen zijn, dan wordt hier een concreet compliment voor gegeven. Op deze manier krijgen ze directe feedback en leren de kinderen dat ze gewenst gedrag vertonen. Ook stimuleert het kinderen om dit gedrag vaker te laten zien.

Jack en Susan zijn samen een boekje aan het lezen. Jack heeft het boekje vast en wijst plaatjes aan die hij mooi vindt. Vervolgens reageert Susan hierop door weer iets anders aan te wijzen. De pedagogisch medewerker ziet het moment en loopt naar de kinderen toe. 'Wat zijn jullie lief samen een boekje aan het lezen! Dat ziet er heel er gezellig uit!' Jack en Susan glunderen na dit compliment en als de pedagogisch medewerker naar een ander kind toeloopt gaan ze weer samen verder met het lezen van het boekje.

4.3 Conflicten

We streven ernaar dat iedereen zowel kinderen als volwassen bij ons op de kinderopvang zich thuis, veilig en geborgen voelt. Op Kinderopvang Amalia grijpen wij niet altijd direct in bij conflicten. Kinderen moeten leren hoe zij het zelf kunnen oplossen. Wel grijpen de pedagogisch medewerkers in wanneer de kinderen er niet uitkomen of de situatie emotioneel of fysiek onveilig is. Als de pedagogisch medewerker ingrijpt, handelen ze volgens de onderstaande richtlijnen.

Conflicten tussen peuters: de pedagogisch medewerker geeft beide kinderen de kans om hun verhaal te doen, benoemt de gevoelens die ze hoort van de kinderen en vervolgens stelt zij een open vraag om de kinderen te brengen naar een oplossing *'hoe kunnen we samen verder spelen?'*, *'hoe kunnen wij dit oplossen zodat iedereen weer blij is'*. Mochten de peuters niet zelf met oplossingen komen dan kan de pedagogisch medewerker een aantal oplossingen aanreiken, waaruit de peuters kunnen kiezen.

Conflicten tussen dreumesen: de pedagogisch medewerker benoemt hetgeen zij ziet *'ik zie dat jullie ruzie hebben en Maaïke erg verdrietig is'* vervolgens zal zij de oorzaak van het conflict benoemen en de gedragsregel die geldt *'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, we mogen wel samen spelen'*. Daarna zal de pedagogisch medewerker met oplossingen komen *'willen jullie samen spelen met de pop? Of zal ik kijken of er voor jullie beide een pop is?'* Waarna zij de dreumes de kans geeft te kiezen uit een van de aangedragen oplossingen.

Conflict tussen baby's: de pedagogisch medewerker benoemt wat zij ziet en benoemt hierbij meteen ook de regel *'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar'* vervolgens komt de pedagogisch medewerker direct met een oplossing *'zullen we kijken of er ook zo mooie bal is voor jou Evy?'*

Conflicten tussen verschillende leeftijden: als er een conflict is tussen verschillende leeftijden is het noodzakelijk om goed te kijken welke van de bovenstaande richtlijnen het beste toepasbaar is in de situatie. In het algemeen wordt er op de volgende wijze begeleid door de pedagogisch medewerker; de pedagogisch medewerker benoemt hetgeen zij ziet *'ik zie dat jullie ruzie hebben en Maaïke erg verdrietig is'* vervolgens zal zij de oorzaak van het conflict benoemen en de gedragsregel die geldt *'Maaïke is erg verdrietig omdat haar speelgoed is afgepakt, wij mogen niet afpakken van elkaar, we mogen wel samen spelen'*. Daarna zal de pedagogisch medewerker met oplossingen komen *'willen jullie samen spelen met de pop? Of zal ik kijken of er voor jullie beide een pop is?'* Waarna zij de kinderen de kans geeft te kiezen uit een van de aangedragen oplossingen. Indien er een baby betrokken is bij het conflict zal de pedagogisch medewerker verwoorden welke oplossing voor de baby het prettigst is.

Maaïke is met de poppen aan het spelen, ze heeft ze op een rijtje gezet en is hen aan het voorlezen. Jurre was met de blokken aan het spelen, maar is nu opgestaan en loopt door de rij met poppen heen waardoor ze omvallen. 'Nee! Jurre niet doen!', zegt Maaïke. Jurre reageert niet en gaat weer met de blokken spelen. Als Maaïke de poppen nog een keer op een rij heeft gezet en weer aan het voorlezen is, loopt Jurre weer door de rij met poppen heen. Maaïke begint te huilen. De pedagogisch medewerker heeft geobserveerd, maar vindt dat het nu tijd is om in te grijpen en loopt naar de kinderen toe. 'Jurre, ik zie dat je de poppen van Maaïke omver hebt gelopen. Daardoor kan ze niet verder met het voorlezen van de poppen en dat maakt haar verdrietig. Wat kunnen we doen om te zorgen dat Maaïke niet meer verdrietig is?'. Jurre begint met het rechtzetten van de poppen. 'Wat een goed idee van jou Jurre, nu kan Maaïke weer verder met voorlezen'.

4.4 Omgaan met pesten

Bij kinderopvang Amalia onderscheiden we drie vormen van pesten. In het Beleid Veiligheid & Gezondheid staat een uitgebreid stappenplan om met pesten en de preventie hiervan om te gaan. Verder hebben we een pestprotocol opgesteld. Zie het pestprotocol voor meer informatie. Dit is te vinden in het Beleid Veiligheid & Gezondheid. Dat licht ter inzage op de kinderopvang.

4.5 Normen en waarden

Wij vinden het belangrijk dat kinderen met normen en waarden opgroeien. De opvang kan gezien worden als een kleine "mini-samenleving", waarin kinderen de geldende normen en waarden kunnen eigen maken en hiernaar kunnen leren handelen. De pedagogisch medewerkers brengen de kinderen in aanraking met deze normen en waarden door:

- Goede voorbeeld geven
- Regels
- Corrigeren/grenzen stellen
- Rituelen

Zo stimuleren wij kinderen bijvoorbeeld om op elkaar te wachten. Als een pedagogisch medewerker met een kind praat dan leren wij het andere kind te wachten. Als het ene kind ook het speelgoed wilt van het andere kind, leren wij kinderen hier netjes om te vragen in plaats van het af te pakken van het andere kind. Verder vinden we het belangrijk om netjes tegen elkaar te praten en niet tegen elkaar schreeuwen of schelden. Als een kind het speelgoed van een ander wilt, stimuleren wij het kind om dit netjes te vragen, samen te spelen of even te wachten. Dit hangt maar net van de situatie af. Wanneer een kind fout zit moet het kind ook excuses aanbieden en sorry zegen tegen zijn of haar vriendje.

Binnen Kinderopvang Amalia vinden wij het belangrijk dat kinderen leren om respectvol met elkaar en met de omgeving om te gaan. Ook werken wij met thema's waarin wij ook gesprekken tussen pedagogisch medewerkers en ouders de nodige aandacht geven. In onze dagelijkse dag zijn de pedagogisch medewerkers ten eerste hier het voorbeeld van. We vinden dit erg belangrijk om kinderen hierin zo goed mogelijk te stimuleren. Het spreekt voor zich dat volwassenen de spiegel zijn van de kinderen. Daarom is het zeer belangrijk dat wij als pedagogisch medewerkers een groot voorbeeld zijn voor de kinderen. Positief stimuleren, positief handelen en een positief voorbeeld geven als volwassene heeft meer impact op de kinderen dan straffen. Het is belangrijk dat de kinderen niet gestraft worden. In plaats van straffen hebben wij het binnen onze kinderopvang over corrigeren. Wij leggen het aan de kinderen uit en wij geven het juiste voorbeeld als pedagogisch medewerkers. Positieve aandacht is zeer belangrijk. Wanneer kinderen negatieve aandacht opzoeken moeten wij als pedagogisch medewerkers zo positief mogelijk afhandelen.

Daarnaast is het belangrijk dat het kind niet wordt afgekeurd maar het gedrag wordt afgekeurd. Wij spreken het kind dan niet persoonlijk aan maar wij spreken het gedrag van het kind aan. Bijvoorbeeld dat een pedagogisch medewerker het kind zelf persoonlijk niet aanspreekt maar een opmerking over het ongewenste gedrag maakt: als een kind speelgoed afpakt zegt de pedagogisch medewerker niet tegen het kind: *'Hé wat doe jij, je gaat toch niet zomaar afpakken?'*, maar: *'Ik zie dat jij het speelgoed afpakt van Tim en dit maakt hem verdrietig, hoe kan je dat anders doen?'* Dit zorgt ervoor dat een kind aan het denken wordt gezet. Vervolgens geeft de pedagogisch medewerker als voorbeeld; *'Vraag het maar aan je vriendje of je er ook mee mag spelen'*. Je probeert het kind te stimuleren om op een positieve manier iets te vragen. Tot slot geeft de pedagogisch medewerker het kind een complimentje, zoals bijvoorbeeld: *'Goed zo, dat heb je goed gevraagd!'*. Zo wordt het kind gestimuleerd in waarden, normen, samen spelen, samen delen en netjes vragen.

Onze belangrijkste normen en waarden:

- Respect voor elkaar en onze omgeving
- Geduldig zijn
- Behulpzaamheid
- Eerlijkheid
- Vriendelijkheid
- Veiligheid

Regels:

- We wachten op onze beurt
- Wij gaan voorzichtig om met elkaar en met de materialen binnen Kinderopvang Amalia
- Wij ruimen ons speelgoed op
- Wij vertellen de waarheid
- Wij groeten elkaar
- Wij zitten op onze billen
- Wij lopen binnen en wij rennen buiten

Hoofdstuk 5 Waarnemen van de ontwikkeling

5.1 Kind volgsysteem

Bij Kinderopvang Amalia werken wij met het kind volgsysteem KIJK!. Het doel om een kind volgsysteem te gebruiken is om de kinderen gedurende een langere periode in hun ontwikkeling te volgen. Hierdoor wordt concrete informatie verkregen waarmee ouders goed geïnformeerd kunnen worden over de ontwikkeling van hun kind. Hiermee kan door de pedagogisch medewerkers goed worden ingespeeld op de individuele behoeften van kinderen. Ook kan er gekeken worden of de juiste benadering wordt geboden vanuit het pedagogisch beleid van Kinderopvang Amalia, bijvoorbeeld met betrekking tot de dagindeling of inrichting van de ruimte, speel materiaal, heeft het kind meer uitdaging nodig en dergelijke. Elk kind heeft zijn eigen tempo en kwaliteiten en elk kind is uniek. Sommige kinderen zijn snel in de ontwikkeling en de ander is wat minder snel in de ontwikkeling. Zo kunnen wij als pedagogisch medewerkers de gewenste behoeften en uitdaging bieden aan de kinderen.

Het kind volgsysteem maakt onderscheid in 5 leeftijds categorieën, te weten: baby, dreumes, peuter, kleuter en schoolkind. Wij gebruiken de lijsten voor kinderen in de leeftijd van 0-2 jaar en 2-4 jaar. Hierbij worden verschillende ontwikkelingsgebieden behandeld, namelijk; de taal, spraak, denkontwikkeling, grof & fijne motorische ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Ook wordt er aandacht besteed aan het welbevinden van de kinderen. In het kind volgsysteem is een overzicht opgenomen van de vaardigheden per leeftijdsgroep. Daarbij wordt nooit uit het oog verloren dat ieder kind uniek is en kinderen zich in hun eigen tempo en op hun eigen wijze ontwikkelen. Wanneer er twijfels zijn over de ontwikkeling van een kind worden ouders hier in een vroegtijdig stadium over geïnformeerd en wordt samen met hen naar eventuele vervolgstappen gekeken. Bij kinderopvang Amalia kan het voorkomen dat door omstandigheden een ouder kind dan de doorgaande 4 jaar wordt opgevangen, zie ook kinderen met ontwikkelingsproblemen voor meer informatie.

Zoals eerder benoemd observeren de pedagogisch medewerkers de kinderen dagelijks tijdens speel en werkmomenten en maken daarvan eventueel aantekeningen van in het KIJK! Observaties systeem. Eén keer per jaar in de maand dat het kind jarig is wordt de gehele ontwikkeling van het kind geregistreerd, samen met de aantekeningen in het KIJK! Observatiesysteem en de waarnemingen van de pedagogisch beleidsmedewerker wordt het observatieregistratie ingevuld. Hierbij worden alle ontwikkelingsfasen beschreven.

Binnen KIJK! Kunnen alle individuele rapporten en de vooruitgang van het kind bekeken worden door de pedagogisch medewerkers, waarbij ook de uitgangspunten worden aangegeven van wat een kind hoort te kunnen. Naast de individuele 'rapporten' is er een groepsrapport waarbij de ontwikkeling van alle kinderen in kaart is gebracht. Hiermee kan de pedagogisch medewerker direct zien welk ontwikkelingsgebied in de groep wellicht aandacht nodig heeft. Door deze stappen te ondernemen wordt handelingsgericht gewerkt.

Het kind volgsysteem wordt als leidraad gebruikt tijdens het jaarlijkse 15 minutengesprek met ouders plaats. Rond de verjaardag van het kind wordt het welbevinden en de ontwikkeling aan de hand van de observaties met de KIJK! Methode besproken met ouders. De pedagogische medewerkers kan eerder een gesprek met ouders willen voeren bijvoorbeeld wanneer zij hier aanleiding voor hebben zoals een zorgelijke ontwikkeling of opvallend gedrag. Ook ouders kunnen altijd een extra gesprek aanvragen wanneer zij hier behoefte aan hebben.

5.2 Overdracht

Vanuit Kinderopvang Amalia vinden wij een goede overdracht naar de basisschool van groot belang. Om een doorlopende leerlijn voor de kinderen te creëren werken wij samen met de scholen. Dit doen wij door een overdracht te geven aan de school bij het verlaten van de kinderopvang. Deze overdracht vindt alleen plaats als ouders hier schriftelijke toestemming voor hebben gegeven. Voordat het kind vier jaar wordt zal de mentor van uw kind om schriftelijke toestemming vragen voor deze overdracht.

Bij kinderopvang Amalia maken wij gebruik van een lauwe of warme overdracht naar het basisonderwijs en een lauwe of koude overdracht naar de BSO indien gewenst.

Een lauwe overdracht: na toestemming van de ouders stuurt de mentor het kind dossier met daarin de observaties en een begeleidende brief op naar school. Vervolgens neemt zij telefonisch contact op met de ib'er en/ of de nieuwe leerkracht van het kind voor een korte overdrachtsbespreking.

Een warme overdracht: Als er zorgen zijn omtrent de ontwikkeling en/of het gedrag van het kind, wordt ter bevordering van een doorgaande leerlijn een warme overdracht gegeven. Dit betekent dat de mentor van uw kind persoonlijk naar de school gaat om hier samen met de lb'er en/of nieuwe leerkracht de overdracht te bespreken

Naast de informatie overdracht naar school is er tevens een informatie overdracht naar de nieuwe buitenschoolse opvang. Indien een kind naar een buitenschoolse opvang gaat zal er gebruik worden gemaakt van een koude overdracht, na schriftelijke toestemming van de ouder.

Een koude overdracht: houdt in dat de pedagogisch medewerker het kind dossier met daarin de informatie over de ontwikkeling van het kind gezamenlijk met een begeleidende brief naar de nieuwe BSO stuurt. Als de BSO hier vragen over heeft kunnen zij contact opnemen met de mentor van het kind.

Als ouders geen overdracht willen vanaf Kinderopvang Amalia naar de toekomstige school en BSO, dan moeten ouders tekenen dat zij geen toestemming geven voor de overdracht. Als ouders hiervoor tekenen vloeit hier logischerwijs uit voort dat er géén overdracht plaatsvindt.

5.3 Omgang met ontwikkelingsproblemen

Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers alert zijn op veranderingen in het gedrag van kinderen. Dit kan om iets kleins gaan, bijvoorbeeld het niet meer willen slapen tussen de middag. Het kan ook te maken hebben met veranderingen thuis. Of het kan zijn dat er in de ontwikkeling van het kind een achterstand of voorstand dreigt. Het kind of de behoefte van het kind staan centraal bij de omgang met problemen. Pedagogisch medewerkers hebben de taak om hun bezorgdheid bij problemen met ouders te delen. Het bespreekbaar maken kan een geruststellend effect hebben op ouders. In samenwerking met ouders en eventueel andere instanties kan Kinderopvang Amalia meewerken aan een oplossing voor het probleem. Het kinderdagverblijf is echter beperkt in de mogelijkheid om speciale behandeling of ondersteuning te bieden aan individuele kinderen. Wanneer pedagogisch medewerkers van mening zijn dat de ontwikkeling van een kind niet goed verloopt, is het eventueel nodig een oudergesprek te voeren om te bespreken wat de pedagogisch medewerker heeft gesignaleerd en om ouders te adviseren om mogelijk externe hulp in te schakelen. Onderstaand stappenplan wordt aangehouden bij eventuele ontwikkelingsproblemen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: Als pedagogisch werkers vermoeden dat er iets aan de hand is, wordt dit eerst besproken met de vaste collega's. Als de collega's de zorgen delen wordt dit op een laagdrempelige manier met de ouders besproken. In principe worden alle gesignaleerde problemen met de ouders besproken. Pedagogisch medewerkers waken ervoor om problemen te noemen zonder dat zij deze concreet kunnen omschrijven. In eerste instantie zal een gesprek met een ouder verkennend zijn. Zien de ouders ook hetzelfde gedrag thuis? Hoe kijken ouders er tegenaan? Is er een logische verklaring voor het gedrag? Bij geen duidelijke verklaring wordt er overgegaan op stap 2.
2. Observeren van opvallend gedrag: Om duidelijkheid te krijgen over de oorzaak van het opvallende gedrag, worden eerst de voorgaande observaties bekeken. Als ook hierin geen duidelijke oorzaak gevonden wordt, gaat de pedagogisch medewerker verder met de stap om het kind te observeren. Mogelijk is het om de observatielijsten van KIJK! te gebruiken, maar ook is het mogelijk om een ongestructureerde observatie te doen.
3. Eventueel inwinnen van anoniem advies: De pedagogisch medewerker kan ervoor kiezen om anoniem advies in te winnen van bijvoorbeeld Alert4You. Zij kunnen de pedagogisch medewerker dan handvatten bieden voor de ontwikkelingsstimulering van het kind of advies geven aan de pedagogisch medewerker over hoe om te gaan met het oudergesprek.
4. Oudergesprek en plan van aanpak: Tijdens het oudergesprek deelt de pedagogisch medewerker haar zorgen over de ontwikkeling van het kind. Verder wordt er samen met de ouders een plan van aanpak opgesteld, omdat beide partijen, zowel ouders als Kinderopvang Amalia, op één lijn moeten zitten en zich betrokken moeten voelen bij het plan van aanpak. Het kind krijgt door het plan van aanpak extra ondersteuning op het ontwikkelingsgebied waar dit nodig is. De extra aandacht kan op Kinderopvang Amalia én thuis gegeven worden.
5. Eventueel inschakelen externe hulp: Als blijkt dat het plan van aanpak niet aangeslagen is, dan kan er na overleg met de pedagogisch medewerker differentiatie (pmd'er), ouders en pedagogisch coach voor gekozen worden om externe hulp in te schakelen. Dit zou bijvoorbeeld een fysiotherapeut kunnen zijn, maar ook Alert4You. Het is mogelijk dat externe hulp langskomt bij Kinderopvang Amalia om het kind te observeren tijdens de opvang. Ouders moeten hiervoor toestemming geven aan Kinderopvang Amalia. Ook is het mogelijk dat ouders het ontwikkelingsprobleem thuis, samen met professionele hulp, oppakken. Ouders hebben de mogelijkheid een VTO-team of andere zorg instantie (zie ook sociale kaart) in te schakelen. Dit team richt zich op de vroegtijdige onderkenning

van ontwikkelingsstoornissen. Zij zijn gespecialiseerd om in gelijksoortige situaties via gesprekken met ouders en eventueel groepsleiding en door gerichte observaties snel duidelijkheid te krijgen of de bezorgdheid terecht is. Als er verdere stappen genomen moeten worden kunnen zij de begeleiding aan de ouders en het kind op gang brengen. Naast het VTO-team kunnen ouders in eerste instantie natuurlijk ook terecht voor advies bij het consultatiebureau en de GGD.

Bij het opstarten van bovenstaand stappenplan worden de pmd'er en pedagogisch coach op de hoogte gebracht zodat zij de voortgang kunnen monitoren en waar nodig is ondersteuning kunnen bieden aan de pedagogisch medewerker.

Bij vermoedens van een bedreigde thuissituatie moeten pedagogisch medewerkers eerst zorgvuldig geobserveerd hebben alvorens zij hierover oordelen. Zijn er duidelijke zorgen en signalen over de thuissituatie dan treedt de meldcode kindermishandeling in werking en wordt het stappenplan afgebroken.

Opvang kinderen van ouder dan 4 jaar

In het algemeen is kinderopvang voor kinderen tot vier jaar. Echter kan het voorkomen dat door de achterstand in ontwikkeling het kind op vierjarige leeftijd niet toe is om naar school te gaan.

In de wet is opgenomen in artikel 1.D: "**Dagopvang:** kinderopvang verzorgd door een kindercentrum voor kinderen tot de leeftijd waarop zij het basisonderwijs gaan volgen". Hierdoor heeft kinderopvang Amalia de mogelijkheid kinderen op te vangen totdat zij naar het basisonderwijs gaan. In de praktijk betekent dit dat het kan voorkomen dat er een kindje na de vierde verjaardag op de kinderopvang Amalia blijft.

Kinderen ouder dan vier jaar worden alleen opgevangen als dit nodig is en er ook een indicatie vanuit de GGD plaatsvindt.

Mocht er een ouder kind worden opgevangen zal er in samenspraak met de GGD worden gezocht naar een passende observatielijst voor het kind, zodat het kind ten allen tijden ook op juiste wijze geobserveerd en begeleid kan worden.

Ondersteuning pedagogisch medewerkers

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen Kinderopvang Amalia, één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogische vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

Hoofdstuk 6 Informatie voor ouders en kind

Kinderopvang Amalia biedt opvang van maandag tot en met vrijdag en is gesloten op zaterdag en zondag. Ook met algemeen erkende feestdagen, goede vrijdag en hemelvaart is Kinderopvang Amalia gesloten.

6.1 Stamgroepen

Kinderdagverblijf Amalia beschikt over twee stamgroepen:

Naam van de groep	Aantal kinderen	leeftijd	Aantal beroepskrachten
Babygroep	12	0-2	4
Dreumes-peutergroep	16	1-4	3

De groepen maken tevens veel gebruik van de speelhal. Zo worden er activiteiten in kleine groepjes aangeboden, om op deze wijze de kinderen op het eigen ontwikkelingsniveau te kunnen stimuleren. Hierbij kan het ene groepje gebruik maken van de speelhal en de andere van de groepsruimte.

De leeftijden van de groepen sluiten niet volledig aan en overlappen elkaar een beetje. Dit heeft als reden dat wij niet alleen en enkel naar de leeftijd van een kind kijken, maar ook naar de ontwikkeling van elk kind individueel. Soms kan het voorkomen dat een baby die net 1 jaar oud is al toe is aan meer uitdagingen, waardoor dit kindje door kan stromen naar de dreumespeutergroep. Anderzijds kan het ook zo zijn dat een kind van 1,5 jaar oud nog niet helemaal toe is aan de dreumespeutergroep. Wij bekijken dit per kind en overleggen eventueel doorschuiven altijd met de ouder, zie hiervoor ook ons intern wenbeleid.

Werkwijze pauzes;

Vuistregels pauzes:

Voorwaarden van de pauze:

- Er mogen nooit meer dan de helft van de aantal beroepskrachten met pauze
- Alle pauzes dienen tussen 12.30-14.00 gehouden te worden
- Registreer je pauzetijd in Bitcare, dit betekent dat je, je dient uit en in te loggen.
- Indien je slechts met twee volwassenen op de locatie aanwezig bent, kun je het pand niet verlaten.

Indien er slechts één groep operationeel is, waardoor de pedagogisch medewerker om ste beurt met pauze gaan, binnen de gestelde tijden van de drie uren regeling. Indien er geen extra ondersteunende volwassenen aanwezig zijn in het pand zal de pedagogisch medewerker die op pauze gaat het pand niet verlaten. Zij neemt de babyfoon mee op pauze waardoor zij ten alle tijden haar collega kan horen (vier ogen principe) maar ook bij uiterste nood en kleine calamiteiten terug kan gaan naar de groep.

Wanneer de twee groepen geopend zijn, zullen de kinderen die wakker zijn worden samengevoegd in de grote speelhal.

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden wat betreft pauzes:

Pauze regeling bij twee pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroege dienst gaat met pauze om 12.30-13.00
- Late dienst gaat met pauze om 13.00-13.30
- Tijdens de pauze wordt het pand niet verlaten, tenzij er een tweede volwassenen aanwezig is.

Pauzeregeling bij drie pedagogisch medewerkers in het pand:

- Één pedagogisch medewerker gaat met pauze om 12.30-13.00
- Tweede pedagogisch medewerker gaat met pauze om 13.00-13.30
- Derde pedagogisch medewerker gaat met pauze om 13.30-14.00

Pauzeregeling bij vier pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroegen diensten gaan met pauze om 12.30-13.00
- Late diensten gaan met pauze om 13.00-13.30

Pauzeregeling bij vijf pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroege diensten (2) gaan met pauze om 12.30-13.00
- Twee (2) van de late diensten gaan met pauze 13.00-13.30
- Late dienst (1) gaat met pauze 13.30-14.00

Pauzeregeling bij zes pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroege diensten (2) gaan met pauze om 12.30-13.00

- Twee (2) van de late diensten gaan met pauze 13.00-13.30
- Late diensten (2) gaat met pauze 13.30-14.00

Pauzeregeling bij zeven pedagogisch medewerkers in het pand:

- Vroege diensten (2) gaan met pauze om 12.30-13.00
- Drie (3) van de late diensten gaan met pauze 13.00-13.30
- Late diensten (2) gaat met pauze 13.30-14.00

Werkwijze bij één pedagogisch medewerker op de groep

Het kan voorkomen dat er slecht één pedagogisch medewerker op de groep wordt ingezet. Indien dit het geval is, zal er ten alle tijden een babyfoon op een van de andere groepen worden geplaatst (indien deze open zijn) zodat collega's ten alle tijden kunnen meeluisteren.

Het naar bed brengen:

Indien de situatie het toelaat vraagt de pedagogisch medewerker een collega van de andere groep ter ondersteuning zodat zij het kind in bed kan leggen terwijl de andere kinderen door kunnen gaan met het spel.

Wanneer ondersteuning van een collega niet mogelijk is zal zij het volgende doen:

Wanneer er een kindje op bed gelegd moet worden zal de pedagogisch medewerker trachten de kinderen gelijktijdig in en uit bed te halen. Indien dit niet mogelijk is, wordt afhankelijk van de leeftijd de volgende werkwijze gevolgd:

1. Baby's worden veilig weggelegd in de box waar zij ongestoord verder kunnen spelen
2. Dreumes mogen aan tafel / stoel (met riempje vast) spelen met aansluitend spel materiaal of mogen de pedagogisch medewerker 'helpen' om de kinderen die naar bed gaan in bed te leggen
3. Peuters mogen helpen de kinderen naar bed te brengen of aan tafel een activiteit uitvoeren
4. Bij voorkeur wordt de dag zo ingedeeld dat de kinderen reeds een activiteit aan tafel doen, zodat zij zo min mogelijk worden gestoord in het spel.

Buitenspelen:

Als er één medewerker op de groep staat, zal het 'samen spelen, samen delen' nog meer uiting krijgen. Zo is het niet mogelijk dat het ene kind naar buiten gaat terwijl de andere kinderen binnen spelen, de pedagogisch medewerker kan immers niet op twee plekken tegelijkertijd zijn. Om deze reden wordt op deze dagen de activiteiten als groep ondernomen. Hierdoor leren de kinderen respect te hebben voor de wensen van andere en hier rekening mee te houden. Om elk kind tegemoet te komen zal de pedagogisch medewerker trachten de activiteiten uit te voeren die elk kind wilt. Zo kan er bijvoorbeeld eerst een half uur binnen gespeeld worden om vervolgens een half uur buiten te spelen. Wij zien dit absoluut niet als belemmering maar juist een mogelijkheid om de sociale competentie te stimuleren, het leren rekening houden met elkaar en elkaar wensen, maar ook de eerste stapje van de democratie te leren en het vinden van de gouden middenweg.

Samenvoegen

Bij Amalia kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

Structureel samenvoegen bij Amalia:

Bij Amalia wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij van 7.00 tot 9.30 samen in de grote speelhal om uiterlijk 9.30 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.

2. Aan het einde van de dag voegen wij samen in de grote speelhal vanaf 16.30 indien kind aantal het toelaat. Dit gebeurt alleen als er minder dan 15 kinderen aanwezig zijn.
3. Gedurende de pauzetijden van de pedagogisch medewerkers zal er worden samengevoegd in de centrale speelhal. De pedagogisch medewerkers zullen vervolgens met pauze gaan volgens het pauzebeleid.

Incidenteel samenvoegen bij Amalia:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert Amalia voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft Amalia de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal Amalia in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 16 kinderen) worden alle kinderen opgevangen in de groepsruimte van de peuters. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden doormiddel van een brief vooraf geïnformeerd over welke stamgroep wordt samengevoegd, in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven.

Indien Amalia samenvoegt, structureel of incidenteel behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

6.1.1 Indeling van de groepsruimte

Een goed ingerichte ruimte is belangrijk voor zowel het personeel als voor de kinderen. Het is efficiënter en plezieriger werken als er structuur in de groepsruimte is. Voor de kinderen is een goed ingerichte ruimte uitdagend en uitnodigend tot spelen, ontdekken. Als de omgeving tegemoetkomt aan de basisbehoeften van de kinderen, wordt bij de kinderen spontaan spelen, ontdekken, leren gedrag opgeroepen. Door het inrichten van de binnen en buiten ruimtes reguleren de pedagogisch medewerkers indirect het gedrag van de kinderen. Onze speelruimtes beschikt over hoeken; zo hebben de groepen bijvoorbeeld een leeshoek, auto hoek, keuken hoek, poppen hoek, puzzel kast, op de eethoek kunnen we met peuters knutselen. Het is overzichtelijk door dat de hoeken standaard zo blijven krijgen de kinderen op een gegeven moment door wat waar ligt. Zo kunnen zij dan zelf bepalen waar mee ze willen spelen en uiteindelijk weten ze precies waar het ligt.

6.1.2 Activiteiten buiten de stamgroep

Op een aantal momenten kunnen de kinderen de stamgroep verlaten, voor bijvoorbeeld een activiteit. De momenten dat de kinderen de stamgroep kunnen verlaten zijn:

- Buitenspelen, Kinderopvang Amalia speelt buiten op een eigen aangrenzende buitenspeelruimte. De pedagogisch medewerkers houden zich hierbij aan de geldende werkafspraken om het buitenspelen veilig te laten verlopen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan; de buitenruimte wordt voor het naar buiten gaan geïnspecteerd op zwerfvuil, de kinderen worden nooit zonder toezicht op de buitenruimte gelaten, bij zon worden de kinderen ingesmeerd etc.

In de buitenruimte spelen kinderen van nul tot vier jaar samen. De jongste kinderen krijgen de mogelijkheid om in de schaduw op een kleed met buiten speel materiaal geschikt voor de leeftijd te spelen, terwijl het de wind, geluiden en geuren van buiten leert ontdekken. De andere kinderen dreumesen en peuters kunnen spelen in de tuin, met de kajuit (speelboot), wipkip en met al het speelmateriaal. Hierbij is het van belang dat de pedagogisch medewerker de regels met betrekken tot fietsen, en de aangewezen plek om te mogen fietsen goed hanteren om eventuele ongelukken te voorkomen. Daarnaast is het samen spelen een mogelijkheid om de sociale competenties te

stimuleren. Zo leren de pedagogisch medewerkers de oudste kinderen dat zij niet wild mogen spelen op het kleed van de baby's en dat zij voorzichtig moeten spelen met de dreumesen. Terwijl de dreumes de kunsten van de peuter kan afwijken en hierbij de kans krijgt een nieuwe stap in de ontwikkeling te maken.

Wanneer het wenselijk is voor de fysieke en emotionele veiligheid kunnen we er in de buitenruimte voor kiezen om de baby's in een afgezet stuk te laten spelen, namelijk de buitengrondbox. Net zo één als in de speelhal. Daar kunnen ze op zachte matten met speelgoed en het activity-centre of een bal spelen. Hier kan voor gekozen worden als de groep erg groot en/of druk is met diverse leeftijden. Baby's kunnen dan veilig kruipen en/of liggen terwijl oudere kinderen buiten kunnen fietsen en rennen.

- Uitstapjes, Kinderopvang Amalia kent verschillende kindgerichte uitstapjes. Vooraf wordt het uitstapje voorbereid, zo wordt er gekeken naar de route naar het uitstapje, hoeveel geld er nodig is en of het nodig is om bijvoorbeeld te reserveren. De pedagogisch medewerkers werken volgens het beleid veiligheid en gezondheid gedurende het vervoer van kinderen en ook gedurende het uitstapje op locatie. Er wordt ten alle tijden voldaan aan het BKR, daarnaast kunnen er extra volwassenen meegaan, zoals bijvoorbeeld stagiaires. Naast een uitstapje erkennen wij wandelen ook als een activiteit buiten de stamgroep. Met wandelen wordt bedoelt; een wandeling in de nabije omgeving van kinderopvang Amalia, u kunt hierbij denken aan een boodschapje doen in de supermarkt, een wandeling in het Juliana park of samen met de kinderen post op de brievenbus doen. Voor deze wandelingen moeten de ouders ook het toestemmingsformulier uitstapjes ondertekenen. Zonder toestemming van ouders nemen wij het kind niet mee naar de uitjes en/ of wandeling. Wanneer er kinderen zijn die binnen blijven en niet mee gaan zal er in het pand op de groep een pedagogisch medewerker en een andere volwassene aanwezig zijn die binnen activiteiten doen met de kinderen die niet mee gaan.
- Spelen op de speelhal. Kinderopvang Amalia beschikt over een prachtige speelhal, de speelhal is ingericht voor kinderen van nul tot en met vier jaar een beschikt over uitdagend speelgoed dat niet op de groepen aanwezig is, denk aan grote bouwblokken, een auto en een activiteitenwand. De kinderen spelen aan het begin, tussen de middag en aan het einde van de dag samen in de speelhal, op de genoemde tijden zoals beschreven staat bij samenvoegen. Daarnaast kunnen de kinderen in de speelhal spelen gedurende het open deuren beleid. Als laatste maken de groepen gebruik van de speelhal. Door kleine groepjes te creëren en deze een activiteiten aanbod aan te bieden gericht op de ontwikkeling en de leeftijd van het kind krijgen kinderen de kans zich optimaal te ontwikkelen. Om ervoor te waken dat diverse groepjes elkaar niet storen tijdens de ontwikkelingsgerichte activiteiten wordt er gebruik gemaakt van de speelhal en de groepsruimtes. Daarnaast is het voor de kinderen altijd mogelijk om gedurende vrijspel momenten wanneer het open deuren beleid van kracht is ervoor te kiezen in de speelhal te spelen. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de speelhal gelden de richtlijnen van het open deuren beleid met betrekking tot het BKR.
- Tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusje en kan een jonge dreumes op veilige wijze kennis maken met de dreumespeutergroep en de dreumesen en peuters. Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Amalia wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden, hierbij wordt er aan kinderen gevraagd of zij op de andere groep willen spelen. Het open deuren beleid kan worden aangeboden gedurende de vrij spel momenten. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen te allen tijde op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid: de kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de babygroep, de dreumespeutergroep, de speelhal of buiten.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven, kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met collega's en de kinderen vroegtijdig afbreken.

6.2 Dagelijkse gang van zaken

6.2.1 Dagindeling

Om zoveel mogelijk rust op de groep te kunnen creëren en het voor de kinderen overzichtelijk te houden, verzoeken wij ouders om de vaste breng- en haal tijden aan te houden. Wij verzoeken ouders hun kind te brengen tussen 7.30 en 9.00 uur. En vanaf 16.00 uur tot uiterlijk 18.15 uur weer op te halen. Uitzonderingen zijn natuurlijk mogelijk in overleg.

Dagindeling:

Tijdstip	Activiteit
07.30 – 09.00 uur	Brengen van de kinderen. Bijzonderheden worden uitgewisseld, kind neemt samen met een medewerker afscheid van ouder. Tussendoor worden de kinderen verschoond. 09.15 tot 09.30 ruimen wij op en gaan samen aan tafel zitten.
09.30 – 10.00 uur	Moment om fruit te eten met water. Na het fruit hapje zingen we met kinderen of we lezen een boekje
10.00 uur	Verschoonen
10.30 uur	Activiteiten of vrij spelen, baby's die willen slapen gaan naar bed.
11.30 uur	Eerst wordt er opgeruimd, daarna dekken wij de tafel voor de lunch, een broodmaaltijd. Baby's worden verschoond en krijgen fles.
12.30 uur	Peuters/ baby's gaan slapen/rusten. Voor dat de kinderen naar bed gaan verschoonen wij.
14.30 uur	Beginnen de kinderen langzamerhand wakker te worden, indien zij wakker zijn worden zij uit bed gehaald. Kinderen die nog slapen maken wij nooit uit eigen initiatief wakker. Wij verschoonen alle kinderen die wakker zijn geworden.
15.00 uur	Tussendoortje eten aan tafel zoals; cracker, ontbijtkoek, beschuit, soepstengels rijst wafels e.d. eten met en zonder beleg met sap of thee.
15.30	Verschoonen, activiteiten of vrij spelen
16.00 uur	Vanaf deze tijd kunnen ouders hun kinderen ophalen. 16.30 uur gaan wij aan tafel zitten voor rauwkost, yoghurt, Danone, vla, appelmoes etc. met water.
18.15 uur	Moeten de kinderen uiterlijk opgehaald zijn, zodat er nog ruim voldoende tijd is voor een overdracht.
18.30 uur	Sluiten wij onze kinderopvang en willen de pedagogisch medewerkers ook naar huis.

De baby's slapen naar behoefte, wij proberen kinderen vanaf 1 jaar te laten wennen aan een vast dagritme net zoals de dreumesen en peuters.

6.2.2 Eten en drinken

Gezond, lekker, veilig en bewust eten is belangrijk voor kinderen. Gezond eten levert een belangrijke bijdrage aan een gezond leven. Kinderopvang Amalia volgt hierbij de adviezen van het voedingscentrum. Wanneer uw kind speciale voeding nodig heeft (bijvoorbeeld vanwege een allergie) of u gebruikt andere voeding dan de voeding die wij verstrekken (bijvoorbeeld andere flesvoeding), dan kunt u dit meenemen naar het kindercentrum. Onze medewerkers zorgen er dan voor dat uw kind zijn/haar speciale voeding krijgt. Het meenemen van gekoelde borstvoeding is mogelijk. Onze pedagogisch medewerkers kunnen u hierover meer informatie verstrekken. Indien uw kind vanwege uw geloofsovertuiging bepaalde etenswaren niet mag eten, dit graag kenbaar maken aan de leiding zodat wij hiermee rekening kunnen houden. Mocht er speciale voeding nodig zijn, vragen wij u dit van thuis mee te nemen. Dit geldt ook voor de baby dieetvoeding. Kinderopvang Amalia biedt ook babyvoeding aan mits dit een dieetvoeding is bijvoorbeeld een anti reflux voeding. Een speciale babyvoeding wordt door ouders van uit huis meegegeven zodat wij dit aan uw kind

kunnen bieden. Kinderopvang Amalia biedt zelf geen warme maaltijden aan, wel bieden zij kinderen een warme maaltijd aan als deze door ouders worden meegenomen voor kinderen tot 12 maanden. Ouders dienen zelf zorg te dragen voor het hygiënisch bereiden van de voeding. Daarnaast dienen de ouders vers bereide maaltijd koud te vervoeren, indien het een eigen bereide maaltijd is dient de datum van bereiding erop te worden genoteerd. Wij attenderen ouder erop dat nadat zij de maaltijd hebben bereid de maaltijd niet langer dan twee uur naast koelkast mag staan om verspreiding van ziektekiemen te voorkomen.

6.2.3 Slapen

De slaapkamer is bewust rustig gehouden, zodat de kinderen in alle rust hun prikkels kunnen verwerken. Elk kindje heeft zijn of haar vaste bedje. Het kan voorkomen dat er op andere dagen een ander kindje in slaapt, dan zorgen wij ervoor dat aan beide kanten van het matras een hoelaken is zodat elk kind aan zijn eigen kant ligt in zijn eigen hoelaken. Elk kind heeft zijn eigen beddengoed en wij wassen het beddengoed 1x per week. Wij bewaken onze hygiëne doordat elk kind op zijn eigen matras/beddengoed slaapt.

Voor de kinderen tot ongeveer 1 jaar is er geen vast slaapschema. De baby's worden naar bed gebracht wanneer zij moe zijn. Baby's slapen in een slaapzakje of we kunnen baby's ook inbakeren als ouders dit wensen. Baby's worden niet op eigen initiatief ingebakerd, dit doen wij alleen op verzoek van de ouder(s) en alleen met speciaal inbaker materiaal, aangeleverd door de ouders. De ouders dienen hierbij een verklaring te tekenen. Een speentje zonder koord en één knuffeltje mag mee in bed.

De dreumesen op de groep slapen wel volgens het slaapschema. Het kan zijn dat een dreumes nog behoefte heeft om twee keer te slapen, dit verschilt per kind. Om 12.30 uur gaan de dreumesen en peuters naar bed. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen met uitkleden en naar het toilet gaan/verschonen. De kinderen slapen onder een deken of met een slaapzak. Ook bij de dreumesen en peuters geldt de regel; geen koorden aan de speen! Als een kind wakker wordt zal een pedagogisch medewerker naar het kind toe gaan en hem/haar eruit halen. Soms kan het zijn dat een kind naar heeft gedroomd of onwennig is, dan zullen we het kind troosten en bij het kind blijven tot hij/zij in slaap valt. We maken de kinderen niet op eigen initiatief wakker, tenzij dit is afgesproken met de ouder(s). Oudere peuters die niet meer in de middag slapen laten we een rustige activiteit uitvoeren zoals een puzzeltje maken, kleuren, tekenen e.d. zodat zij toch even een rustmoment hebben op de dag. Peuters die nog behoefte hebben om even een kort dutje te doen krijgen hier de gelegenheid voor zodat zij ook even tot rust komen.

6.2.4 Omgaan met zindelijkheid

Wanneer een kind aan de slag gaat met zindelijkheid, is een dag waar veel ouders naar uit kijken. Het is een zeer bijzondere en ingrijpende gebeurtenis in het leven van zowel een kind als zijn/haar ouder. De vraag wanneer kinderen zindelijk worden is niet te voorspellen. Ieder kind maakt deze ontwikkelingen op zijn/haar eigen tijd door en daar heb je niet altijd invloed op. Kinderen worden pas echt zindelijk wanneer zij dit zelf willen, kunnen en begrijpen. Dwing je kind niet om zindelijk te worden, dit werkt namelijk alleen maar averechts, aanmoedigen is natuurlijk wel prima.

Binnen onze kinderopvang beginnen we met zindelijkheid als de ouders dit aangeven. De ouders zijn dan zelf thuis ook al begonnen met zindelijkheidstraining. Wij zullen de ouders ondersteunen met zindelijkheidstraining. Dit betekent dat we tijdens verschoonrondes het kindje op het toilet of potje zullen zetten. Natuurlijk gaat een kindje ook naar het toilet als het zegt dat het moet plassen. Sommige kinderen hebben dan nog een luier om maar plassen ook op het toilet. Het ene kind wil graag mee naar het toilet, het andere kind niet. Wij proberen de kinderen die niet willen wel mee te nemen zodat ze kunnen wennen aan het toilet. Als ze echt niet willen dan is het kindje daar meestal nog niet aan toe en proberen we het later weer eens. Je kunt een kind pas stimuleren als het daar zelf aan toe is.

Van de ouders wiens kinderen met zindelijkheidstraining bezig zijn vragen wij om extra kleding mee te nemen. Een ongelukje kan altijd gebeuren. Ieder kind dat bezig is met zindelijkheid krijgt bij ons een beloningsvel in het toilet waar iedere keer als een kindje op het toilet heeft geplast een stickertje bijkomt.

6.2.5 Ziekte(n)

Een kindercentrum is niet berekend op de opvang van zieke kinderen. Een kind dat hoge koorts heeft, regelmatig overgeeft of pijn lijdt, zal zich niet prettig voelen in een groep. Het heeft behoefte aan rust, verzorging en extra aandacht en kan het beste in een huiselijke omgeving worden opgevangen. Daarentegen kan een kind met lichte ziekteverschijnselen zoals een snotneus of huiduitslag meestal wel meedoen in de groep. Het ongemak dat het van deze verschijnselen heeft hoeft op het kinderdagverblijf niet erger te zijn dan thuis.

Kinderen zijn ziek als:

- Hun lichaamstemperatuur boven 38,5 graden koorts is;
- Ze 1-op-1 aandacht van de pedagogisch medewerker nodig hebben;
- Ze een besmettelijke ziekte hebben (zie hieronder).

Bij koorts wordt opgemerkt dat dit zeer kind afhankelijk is. Het ene kind voelt zich met een lichaamstemperatuur van 38 graden niet lekker, terwijl een ander kind bij een lichaamstemperatuur van 39 graden nog lekker aan het spelen is. Sommige kinderen hebben vaak verhoging, andere kinderen hebben nooit koorts. Bij het bekijken of een kind op het kinderdagverblijf mag blijven of kan komen, wordt in eerste instantie uitgegaan van de lichaamstemperatuur, maar er wordt ook gekeken naar het kind. In principe moeten kinderen met een temperatuur boven de 38,5 graden opgehaald worden! Een kind dat 1-op-1 aandacht nodig heeft, voelt zich niet lekker, om wat voor reden dan ook. Er wordt verondersteld dat kinderen zich in een dergelijke situatie thuis het beste op hun gemak voelen en kunnen rusten of beter worden. Bovendien vindt op een kinderdagverblijf groepsopvoeding plaats en is er daarom geen mogelijkheid om een kind gedurende de hele dag 1-op-1 aandacht te geven.

Bij enkele besmettelijke ziekten die ernstig kunnen verlopen, mag het zieke kind niet naar het kinderdagverblijf komen, omdat dan het risico voor de andere kinderen en pedagogisch medewerkers om ook besmet te worden te groot is. Dit tijdelijk niet toelaten van zieke kinderen vanwege het besmettingsrisico voor anderen wordt 'wering' genoemd. Wering is alleen zinvol als besmetting van de andere kinderen nog niet heeft plaatsgevonden en niet op een andere manier te voorkomen is. Het weren van deze kinderen gebeurt in overleg met de GGD.

Bij onderstaande ziekten kan het kind niet naar het kinderdagverblijf komen:

- Overgeven dit i.v.m. besmetting andere kinderen en personeel;
- Krentenbaard, tenzij de plek goed afgedekt kan worden met steriel gaas en kleding;
- Kinderen met diarree als zij zich niet goed voelen, als het kind zich wel goed voelt mag het kind blijven;
- Hoofdluis tot de hoofdluis geheel verdwenen is (indien een broertje/zusje hoofdluis heeft, wordt van de ouders verlangd dat zij het kinderdagverblijf daarvan op de hoogte brengen).

6.2.6 Huisregels en hygiëneregels

Onderstaand de huisregels van Kinderopvang Amalia.

- Binnen lopen wij met slofjes of huisslippers, dit zorgt voor hygiëne. Als u uw kind komt brengen dan ziet u bij de ingang een mandje met slofjes die u over uw schoenen kunt aantrekken. Deze huisregel geldt ook voor kinderen.
- Om zoveel mogelijk rust op de groep te kunnen creëren en het voor de kinderen overzichtelijk te houden, verzoeken wij ouders vaste breng- en haal tijden aan te houden. Wij verzoeken ouders hun kind te brengen tussen 7.30 en 9.00 uur. En van af 16.00 uur tot uiterlijk 18.15 uur weer op te halen. Uitzonderingen zijn natuurlijk mogelijk, wij verwachten dat er uitzonderingen met ons overlegd wordt zodat wij weten dat er een kind wat later gebracht wordt.
- Mocht een kind ziek zijn of door een ander reden niet naar de opvang komt, verwachten wij dat ouders ons hiervan op de hoogte houden graag ontvangen wij een telefoontje van ouders voor 09.00 uur. Voor de pedagogisch medewerkers is het ook belangrijk om te weten waar het kind blijft, tijdig afbellen van ziekte dag voorkomt bij pedagogisch medewerkers bezorgdheid. Daarnaast is het ook belangrijk dat de pedagogisch medewerkers weten of ze al met het fruit moment kunnen beginnen. Zo wordt de structuur in de groep ook bewaakt. Om 9.30 uur beginnen wij de dag met een fruithapje. Voor ons en de kinderen is het dan ook prettig als alle kinderen op tijd aan tafel zitten en wij gezamenlijk gezellig de dag kunnen beginnen.
- Ouders mogen koffie en thee pakken en in contact komen met andere ouders en/ of spelen met hun kinderen (uiteraard zonder koffie of thee). Ook hebben ze dan de gelegenheid om de pedagogisch medewerkers te spreken. Ouders worden erop geattendeerd dat koffie en thee verbrandingsgevaar opleveren. De ouders worden erop geattendeerd om geen koffie of thee te drinken met kinderen op schoot en het kopje buiten bereik van de kinderen te plaatsen, zoals bijvoorbeeld midden op de tafel.
- Vuile kleren van uw kind krijgt u mee.
- Reserve kleren graag meenemen voor uw kind in geval van een ongelukje.
- Slaapzak dienen ouders zelf mee te nemen.
- Er wordt geen ongewenst gedrag op de opvang van de ouder of verzorger getolereerd richting het eigen kind en/of andere kinderen.

Bij Kinderopvang Amalia vinden wij ook hygiëne erg belangrijk. Wij leren de kinderen van jongs af aan hygiëneregels:

- Handen wassen na het toilet en voor het eten.
- Hand voor je mond als je niest of hoest.
- Neus snuiten in papieren zakdoek en deze in de prullenbak gooien.
- Gezicht wassen met een washand na het eten.

6.2.7 Bitcare

Kinderopvang Amalia werkt met het software programma Bitcare. Door middel van Bitcare kunnen de ouders op de hoogte gehouden worden van de gebeurtenissen die dag. Ouders krijgen een inlogcode waarmee zij kunnen inloggen. Niet alleen kunnen ouders zien hoe laat hun kind bijvoorbeeld de fles heeft gehad of naar bed is gegaan. Daarnaast worden er af en toe foto's geplaatst die gedurende de dag door de pedagogisch medewerkers worden gemaakt. Ten slotte kunnen ouders via Bitcare belangrijke informatie met ons delen, over voeding, afmelding, ziekte en dergelijke.

6.3 Feestdagen

Binnen Kinderopvang Amalia vieren wij de officiële Nederlandse feestdagen. Naast de officiële Nederlandse feestdagen vieren wij ook het Suikerfeest en het offerfeest. Kinderopvang Amalia is een multiculturele kinderopvang. Als kinderopvang organisatie houden wij rekening met alle culturen en geloven, wij houden rekening met eten en drinken maar ook met feestdagen want feestdagen zijn ook belangrijk voor de waarden en normen van het kind. Naast de officiële feestdagen vieren wij activiteiten uit met betrekking tot de feestdagen en thema's. Onze thema's hebben te maken met seizoenen, feestdagen, en natuurlijk ook thema's die wij zelf hebben bedacht en waarbij wij denken dat belangrijk is om kinderen hierin te stimuleren.

We leven in een multiculturele samenleving. Bij ons zijn alle kinderen van verschillende culturen en religie welkom!

6.4 Samenwerken met ouders

De ouders zijn de hoofdopvoeders; pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Amalia zijn de medeopvoeders vanaf het moment dat het kind bij ons opgevangen wordt. Samen met ouders en de medewerkers van kinderopvang Amalia leveren wij een bijdrage aan de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Dit noemen wij: **partners in opvoeding**. Door de ouders volledig te informeren en duidelijke afspraken met hen te maken wordt getracht een professionele relatie met hen op te bouwen. In dit samenwerkingsverband staan de belangen van het kind voorop.

Kinderopvang Amalia organiseert onderstaande vaste contactmomenten met de ouders

- Rondleiding
- Intakegesprek: tijdens de eerste wendag
- Tussen de 4 á 8 weken een evaluatiegesprek
- Elk jaar rondom de verjaardag van het kind een voortgangsgesprek met de "kijk methode";
- Bij de overgang naar het basisonderwijs een exitgesprek (eindgesprek)
- Oudercommissie
- Ouderavonden
- Informatieavonden

Overdracht

Kinderopvang Amalia vindt het belangrijk dat er regelmatig met ouders van gedachten wordt gewisseld, onder andere over hun visie op opvoeden en over de ontwikkeling van het kind. De haal- en brenggesprekken zijn van groot belang om informatie uit te wisselen over de stemming en ontwikkeling van het kind.

Overige communicatie

Als er meerdere klanten tegelijk geïnformeerd moeten worden over een bepaald onderwerp, dan kan dit op twee manieren gebeuren. Algemene mededelingen hangen op het mededelingenbord. Als er bijvoorbeeld personeelswijzigingen zijn, worden ouders hierover mondeling of schriftelijk geïnformeerd.

6.5 Het plaatsingsbeleid

De Intake

Tijdens het intakegesprek worden de ouders geïnformeerd over de gang van zaken binnen kinderopvang Amalia. Onderwerpen komen aan bod zoals; de dag indeling, wenperiode van het kind, de huisregels en afspraken. Verder zullen we de nodige informatie ontvangen van de ouders over het kind. Deze noteren wij op de intakeformulieren en bewaren deze in de kind-dossiers. Elk kind heeft zijn eigen dossier met belangrijke gegevens. Daarnaast spreken we samen met de ouders uitgebreid over de verzorging van het

kind, de eet- en slaappgewoontes, allergieën, beleid rondom medicatie en eventueel andere relevante zaken. Indien van toepassing vragen wij ouders te tekenen voor de toediening van medicijnen. Bovendien vragen wij ook toestemming aan ouders voor het maken van foto's, video's, uitjes, als het een baby is of het ingebakerd moet worden en of zij daarvoor willen tekenen en dergelijke. Alles wordt in details besproken.

Aanmelden nieuw kind

Wanneer de uitgerekende datum van een kind bekend is kunt u uw kind al inschrijven bij onze kinderopvang Amalia. Om uw kind aan te melden kunt u gebruik maken van het digitale inschrijfformulier. Het digitale inschrijfformulier kunt u vinden op onze site www.kinderopvangAmalia.nl, alleen volledig ingevulde formulieren worden in behandeling genomen. Wanneer de aanvraag in de (nabije) toekomst ligt en/of er niet direct plaats is op de door u gewenste dagen, komt uw kind op een wachtlijst.

Wachtlijst

Plaatsing geschiedt op volgorde van (binnenkomst van) aanmelding, rekening houdend met de door u opgegeven ingangsdatum, voorkeursdagen. Hierbij hanteren wij een vijftal voorrang regels.

Voorrangregels

Op basis van vastgestelde criteria verlenen wij onderstaande groepen voorrang.

- Bestaande kinderen krijgen voorrang bij wijziging of uitbreiding van dagen.
- Broers en zussen van bestaande kinderen gaan voor.
- Standaard nieuwe aanmeldingen: als wij ruimte hebben nemen wij direct kinderen aan in onze opvang.
- **Passieve wachtlijst:** ouders kunnen met behoud van de inschrijfdatum hun aanvraag (de) activeren.
- Weigering aanbod ouders die een plaatsingsaanbod afslaan omdat het niet overeenkomt met de wensen van aanvraag, blijven desgewenst op de wachtlijst staan.

Binnen elk criterium is de inschrijfdatum bepalend voor de volgorde van de plaatsing.

Plaatsingsaanbod

Zodra er een plaats vrijkomt voor uw kind, doen we u een plaatsingsaanbod. Dit aanbod is maximaal twee weken geldig. Zodra u mondeling akkoord gaat met het aanbod is de plaatsing definitief en ontvangt u een plaatsingscontract voor ondertekening. U kunt tot een maand voor de plaatsingsdatum kosteloos afzien van het plaatsingscontract. Daarna zijn de kosten voor de eerste opvangmaand verschuldigd.

Plaatsing

Minimaal twee weken voordat de opvang van uw kind start, nodigen we u uit voor een kennismakingsgesprek. Betreft het een spoedplaatsing dan vindt het gesprek zo snel als mogelijk plaats. Doel van het gesprek is ouders en leiding voorafgaand aan de eerste opvang dag kennis te laten maken met elkaar en bijzonderheden over het kind te bespreken. Ook worden er afspraken gemaakt over hoe de wensperiode voor het kind zo prettig mogelijk te laten verlopen.

Wijziging/uitbreiding

Wanneer u structureel van dag(delen) wilt ruilen of extra dag(delen) wilt afnemen, moet u een schriftelijke aanvraag indienen via Bitcare. Ook de acceptatie of afwijzing van de aanvraag wordt via Bitcare doorgegeven. Deze wordt op volgorde van binnenkomst behandeld. Als ouders een extra dag afnemen wordt dit in rekening gebracht. Met terugwerkende kracht kan het niet omgezet worden in ruil of ziekte dagen van het kind. Extra dagen worden aan ouders gefactureerd. Als ouders structureel een extra dag afnemen kunnen we het contract in overleg wijzigen aanpassen in meer dagen en uren.

Opzeggen en beëindiging

De opzegtermijn is 6 weken en kan met ingang van ieder moment van de maand worden geëffectueerd. Een opzegging kan schriftelijk gedaan worden per e-mail: info@kinderopvangAmalia.nl of per brief. Voor het verminderen van het aantal dagdelen geldt dezelfde procedure en opzegtermijn. In verband met onze planning stellen wij het zeer op prijs als de opzegging zo vroeg mogelijk in ons bezit is. Na opzegging blijft u verplicht om openstaande rekeningen te betalen. Vergeet u niet de Belastingdienst te informeren over de beëindiging (of eventuele wijziging) van de kinderopvang. U kunt hiervoor een wijzigingsformulier aanvragen bij de Belastingdienst, via www.toeslagen.nl

6.6 Ruildagen, extra dagen, pakketten

6.6.1 Tarieven en pakketten

Wij verlenen een dienst voor ouders waarvan de kinderen de hele dag of een halve dag opvang nodig hebben.

Pakket 1 hele dag opvang bestaat uit 10,5 uur opvang dat is van	07.30 uur tot 18.00 uur.
Pakket 2 hele dag opvang bestaat uit 11 uur opvang dat is van	07.30 uur tot 18.30 uur.
Pakket 3 ochtend opvang bestaat uit 5 uur halve ochtend opvang van	07.30 uur tot 12.30 uur.
Pakket 4 middag opvang bestaat uit 6 uur halve middag opvang van	12.30 uur tot 18.30 uur.

Betaling – annulering:

Maandelijks ontvangen wij de betaling via de bank volgens uw contract. U bent zelf verantwoordelijk voor de ontvangst/regeling van uw eventuele tegemoetkomingen. (Bijvoorbeeld kinderopvangtoeslag). Als u na ondertekening van het contract en voor de plaatsing van uw kind(eren) besluit dat de opvang niet doorgaat zullen wij kosten aan u doorberekenen. De kosten bedragen de hoogte van de betaling voor 1 maand zoals opgenomen in het contract. De voorwaarden voor uitzonderlijke gevallen zijn opgenomen in uw contract. **Op de website www.toeslagen.nl kunt u kijken of u recht heeft op kinderopvangtoeslag.**

Contracturen uitbreiden:

Als ouders opvang uren willen uitbreiden en een extra dag erbij willen dan dient hier een nieuwe overeenkomst voor getekend te worden, na het tekenen van een nieuwe contract vervalt het oude contract en gaat het nieuwe contract in.

In onze diensten zijn voeding en verzorgproducten inbegrepen:

- Flesvoeding, standaard 0-12 maanden. Dieetvoeding is bestemd voor ouders.
- Verschillende soorten pap als ouders dit wensen (0-12 maanden).
- Voedingsmiddelen gedurende de eetmomenten.
- Verzorgingsproducten, zoals luiers, billendoekjes etc.

6.6.2 Ruildagen

Indien een kind geen gebruik maakt van de kinderopvang op een contractueel vastgelegd dag, kunt u ruilen. Hieronder leest u hoe dit werkt.

Het is mogelijk om van dag te ruilen/een dag in te halen. Dit wordt door ouders via het software programma Bitcare aangevraagd. Vervolgens kijken wij of er ruimte is om van dag te ruilen. Hierover krijgen ouders via Bitcare bericht.

Ouders die het eerst vragen krijgen voorrang volgens de aanvraag lijst. Ouders krijgen via Bitcare te horen of hun aanvraag wel/niet goedgekeurd is.

*Het bieden van ruildagen is een extra **service**, er kunnen **geen rechten** aan ontleend worden.*

Regels met betrekking tot ruildagen:

- Ouders melden hun kind via Bitcare af, uiterlijk voor 09.00 uur, als ze niet komen naar de opvang, alleen dan kan deze dag geruild worden.
- Een contract dag dat je niet zal gebruiken kan vanaf 2 weken voor de afwezige datum t/m 6 weken vanaf de afwezige datum gebruikt worden.
- U kunt alleen de opvang voor dezelfde opvang op een andere dag ruilen, dus een dag van 07.30-18.00 uur voor een dag van 07.30-18.00 uur, een ochtend voor een ochtend en een middag voor een middag.
- Een studiedag of nationale feestdag kan geruild worden.
- Sluiting door calamiteiten geldt niet perse als een ruildag. Daartoe kan door de organisatie per situatie wel anders besloten worden.
- Een ruildag die is aangevraagd door de ouder en goed gekeurd door ons, kan niet met terugwerkende kracht opnieuw geruild/ingezet/gewijzigd worden. Wanneer er geen gebruik wordt gemaakt van de ruildag, het kind wordt ziek of ouders annuleren het, dan komt deze dag te vervallen.
- Ruilen kan alleen als de groepsgrootte het toelaat, er geen extra pedagogisch medewerker ingezet moet worden en er wordt voldaan aan de bovenstaande regels.
- Ruilen kan alleen binnen de eigen stamgroep.

Voorbeeld: Piet heeft een contract van 2 dagen per week. De moeder van Piet is op 01-04-2019 een dag vrij en brengt haar kind niet naar de opvang. Ze meldt haar kind netjes af om 07.15 uur in de Bitcare app. Zij kan deze dag dan ruilen met een andere dag vanaf

18-03-2019 t/m 01-04-2019 (2 weken ervoor) en 01-04-2019 t/m 13-05-2019 (6 weken erna). Piet houdt hierna nog 1 ruildag van april over.

6.6.3 Afnemen van een extra dag

Het kan zijn dat ouders incidenteel een extra dag(deel) willen afnemen welke buiten de vaste contracturen valt. Dit is mogelijk wanneer de maximale groepsgrootte even als het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft (BKR). Afhankelijk van per aantal kinderen en personeel kunnen wij kijken of het kind extra geplaatst kan worden. Mocht het mogelijk zijn dan zetten wij dit vast zwart op wit. Ouders tekenen hiervoor. Een extra dag wordt dan ook in rekening gebracht en mee gerekend op de factuur die ouders ontvangen. Het aanvragen van een extra dag kan worden gedaan in Bitcare. Vervolgens wordt ook de goed- of afkeuring via Bitcare doorgegeven.

Indien er geen plek is op de eigen stamgroep van het kind is het mogelijk om de extra dag(deel) af te nemen op een andere stamgroep. Kinderopvang Amalia zal in dit geval altijd eerst aan de ouder deze mogelijke opties voorleggen. Indien de ouder hiervan gebruik wilt maken dan dient de ouder hiervoor een schriftelijke toestemmingsformulier (opvang in andere stamgroep) te tekenen.

Wanneer er aangegeven wordt om een extra dag afnemen, dan mag dit niet met terugwerkende kracht omgezet worden in een ruildag. Extra uren afnemen wordt gereserveerd en ook in rekening gebracht.

Mochten de ouders structureel een extra dag erbij willen dan kijken wij of wij de extra dag aan kunnen bieden en of daar ruimte voor is. Ook deze aanvraag en afhandeling wordt via Bitcare geregeld. Wanneer er ruimte is om structureel extra dag af te nemen dan wordt dit in rekening gebracht. Ouders krijgen een nieuwe contract en moeten hier eerst voor tekenen. De extra dag erbij wordt in rekening gebracht en wordt verrekend met de maand factuur.

Hoofdstuk 7 Wet Kinderopvang

7.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio (BKR). Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling. De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur/ een half uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één pedagogisch medewerker in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire, de houder, de huishoudelijk medewerker of een vrijwilliger.

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de oudercommissie) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijde doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

Tijden afwijking BKR (buiten deze tijden wordt er te allen tijde voldaan aan het BKR):

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	7.45-8.30	12:30-14:00 (pauzes)	17.15-18.00
Dinsdag	7.45-8.30	12:30-14:00 (pauzes)	17.15-18.00
Woensdag	7.45-8.30	12:30-14:00 (pauzes)	17.15-18.00
Donderdag	7.45-8.30	12:30-14:00 (pauzes)	17.15-18.00
Vrijdag	7.45-8.30	12:30-14:00 (pauzes)	17.15-18.00

Op dagen dat er twee medewerkers aanwezig zijn in het pand mag de vroege dienst pas naar huis indien het BKR klopt.

De 3 uren regeling wordt regelmatig grondig geëvalueerd aan de hand van de werkelijke gegevens van afgelopen weken. Mochten er andere afwijktijden nodig zijn dan passen we het aan en communiceren we dit met ouders.

7.2 Het personeel

Directie

De directie bestaat uit twee personen, Tahibe Karakaya en Akif Kir. Zij zijn eindverantwoordelijk voor kinderopvang Amalia. Daarnaast is er een vestigingsmanager en één pedagogisch medewerker differentiatie (pmd'er); zij ondersteunt de pedagogisch medewerker(s) op de groep. Behalve de houder, de vestigingsmanager, de pmd'er, andere pedagogisch medewerkers en stagiaires zijn er geen andere volwassenen aanwezig, die ingezet kunnen worden ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers.

Vestigingsmanager:

De vestigingsmanager is verantwoordelijk voor het implementeren, vormgeven, onderhouden en evalueren van beleid. Ze wordt hierin ondersteund door de pmd'er en een externe adviseur. De vestigingsmanager is het aanspreekpunt, naast pmd'er, voor ouders en pedagogisch medewerkers, ook bij klachten. Ze wordt in administratieve taken ondersteund door de pmd'er. De vestigingsmanager is verantwoordelijk voor het voorbereiden en leiden van de vergaderingen. Ze geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Verder heeft de vestigingsmanager een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Ze coacht de medewerkers en houdt, samen met de pmd'er, de functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken. Ook is de vestigingsmanager verantwoordelijk voor het personeelsbeleid en personeelsbestand, ze wordt hierin ondersteund door de houders. De vestigingsmanager zet zich in als praktijkbegeleider voor de stage

van de pmd'er. Middels begeleiding en coaching zal zij het leerproces en de ontwikkeling van de pmd'er monitoren en ondersteunen.

Pedagogisch medewerker differentiatie:

Deze pedagogisch medewerker met extra taken is verantwoordelijk voor het aansturen van de pedagogisch medewerker, zij geeft feedback, adviseert en draagt eventueel bij aan functioneringsgesprekken. Zij is verantwoordelijk voor de interne bedrijfsvoering, waarbij zij de wachtlijsten en kind planning uitvoert, daarnaast is zij het eerste aanspreekpunt voor ouders en handelt zij klachten af. Zij ondersteunt de pedagogisch coach door signalen af te geven ten aanzien van pedagogisch handelen en eventuele aanpassingen die benodigd zijn adequaat te signaleren en aan te geven. Als laatste begeleidt zij de stagiaires en draagt zij zorg voor de beoordeling van deze stagiaires en behoudt goed contact met de opleidingsinstantie.

Kwaliteit van de pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers van kinderopvang Amalia zijn gekwalificeerde en gediplomeerde professionals die regelmatig worden bijgeschoold en getraind in de belangrijkste interactievaardigheden die nodig zijn in het werken met kinderen. Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een gerichte beroepskwalificatie zoals die benoemd staat in de CAO Kinderopvang, bedoeld voor het werken in kinderopvang.

Screening van de pedagogisch medewerkers

Elke medewerker die werkzaam is voor de organisatie is in bezit van een Verklaring Omtrent het Gedrag. Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)/een inschrijving bij het personen register kinderopvang is een verklaring waaruit blijkt dat gedrag in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving. Daarnaast is elke medewerker opgenomen in het personenregister kinderopvang waarbij er een actieve koppeling is tussen de medewerker en kinderopvang Amalia.

Deskundigheid

De pedagogisch medewerkers van kinderopvang Amalia hebben verstand van de ontwikkelingen in leeftijdsfasen van kinderen. Met andere woorden, ze hebben voldoende kennis en ervaring om te zien of kinderen zich ontwikkelen op een manier die past bij hun leeftijdsfase. De pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Amalia hebben de kennis en vaardigheden om ontwikkelingsproblemen al vroeg te herkennen. De pedagogisch medewerkers weten welke vorm van ondersteuning bij welke ontwikkelingsproblemen past. De pedagogisch medewerkers dragen verder ook bij aan de ontwikkeling van de persoonlijke, sociale, en morele competenties van het kind door hun warme en ondersteunende aanwezigheid.

Vaste pedagogische medewerkers hebben eigen mentorkinderen. Wanneer een nieuw kind aangemeld wordt verwerkt de PMD'er de aanmelding en zal de intake gedaan worden door de mentor, mogelijk in samenwerking met de PMD'er.

Toerusten van medewerkers voor signaleren ontwikkelingsachterstanden

Het signaleren van ontwikkelingsachterstanden bij kinderen is een serieuze verantwoordelijkheid. De pedagogisch medewerkers worden voor deze taak toegerust door allereerst hun vakdiploma. Daarnaast worden zij regelmatig bijgeschoold. Dat kan op een formele manier, door middel van een officiële opleiding of cursus. Daarnaast wordt ook gezorgd voor collegiale ondersteuning: medewerkers kunnen bij elkaar en bij de pmd'er te rade voor hulp en advies. Ten slotte kunnen zij contact opnemen met het consultatiebureau.

7.2.1 Stagiaires

Wij hebben zeker belangstelling voor stagiaires en willen ook de pedagogisch medewerkers van de toekomst zo goed mogelijk begeleiden en opleiden tot een deskundig en ervaren pedagogisch medewerkster.

De taken die een stagiaire kan uitvoeren

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)

- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en als zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per "soort" stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er drie soorten stagiaires onderscheiden:

BBL-stagiaires: een BBL stagiaire volgt een BBL werken-en leren opleiding. Bij deze vorm van opleiding mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij Kinderopvang Amalia. BBL studenten van het kinderdagverblijf hebben een arbeidscontract van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Bol- stagiaires: Naast BBL-studenten kunnen er ook BOL-studenten stagelopen bij Kinderopvang Amalia. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijde een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:

- Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
- De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
- De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
- De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

Derde-Leerweg Opleiding stagiaires:

Naast BBL en BoL stagiaires werkt Amalia ook met stagiaires van Derde-Leerweg opleidingen. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BoL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere MBO-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. De opleiding Gespecialiseerd pedagogisch medewerker (MBO-niveau 4) sluit naadloos aan op de praktijk. Onderwerpen die o.a. aan bod komen zijn: de kinderopvang in Nederland, observeren, begeleiden, pedagogiek, spelactiviteiten, groepsprocessen, orde houden, communicatie met ouders en kinderen, kwaliteitszorg, organisatie en overleggen en het begeleiden van collega's en vrijwilligers.

De pmd'er van Amalia volgt een opleiding Derde-Leerweg Opleiding niveau 4. Ze mag haar stage-uren op haar werk bij Amalia uitvoeren. Haar huidige werkzaamheden en taken zijn voldoende voor de opleiding, dus ze hoeft geen extra taken uit te voeren om aan haar stagedoelen te voldoen, dit betekent dat zij zal functioneren als pedagogisch medewerker op de groep en als pmd'er, hierbij hoeft zij geen extra stage taken te verrichten. Haar schoolopdrachten schrijft zij door de opdrachten te maken over haar huidige werkzaamheden als pedagogisch medewerker en pmd'er.

Haar stage wordt bij Amalia begeleid door de vestigingsmanager. Aan de hand van het stageplan en de leerdoelen hebben de vestigingsmanager en de pmd'er twee wekelijks contact over de voortgang van het stage en opleidingstraject. Tussendoor is de vestigingsmanager altijd bereikbaar voor vragen en coaching. Zie ook CAO Kinderopvang Artikel 9.6.1 MBO-student-werknemer.

Bij kinderopvang Amalia houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang met betrekking tot BBL, Bol en derde leerweg studenten:

Inzetbaarheid en salariëring studenten MBO en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: diploma SPW-3 of vierde jaar SPW-4	100%	N.v.t.	n.v.t.

De stagiaires worden begeleid door de pedagogisch medewerkers op de groep en zij doen dit in samenwerking met de pmd'er. Elke maand voeren de pmd'er en de stagiaire een POP-gesprek. Dit gesprek is er om het functioneren van de stagiaire te begeleiden en sturen. Er wordt in het POP-gesprek besproken waarin de stagiaire nog kan groeien en er is ook ruimte voor inbreng van de stagiaire zelf. Verder wordt de voortgang besproken van de opdrachten die de stagiaire dient te maken. Als de stagiaire goed functioneert kan er gekozen worden om één POP-gesprek per twee maanden te voeren. Als het nodig is, zal de pmd'er contact opnemen met de opleidingsinstelling om de ontwikkeling van de stagiaire te bespreken.

Wanneer de pmd'er zelf naast haar werkzaamheden ook als stagiair werkzaam is (door het volgen van een Derde-Leerweg Opleiding) zal de pmd'er begeleid worden door de vestigingsmanager. Elke maand voeren de vestigingsmanager en de pmd'er (stagiaire) een POP-gesprek. Dit gesprek is er om het functioneren van de stagiaire te begeleiden en ondersteunen. Er wordt in het POP-gesprek besproken waarin de stagiaire nog kan groeien en er is ook ruimte voor inbreng van de stagiaire zelf. Verder wordt de voortgang besproken van de opdrachten die de stagiaire dient te maken. Zowel de beroepshouding als de inhoudelijke werkzaamheden komen aan bod. Als de stagiaire goed functioneert kan er gekozen worden om één POP-gesprek per twee maanden te voeren. Als het nodig is, zal de vestigingsmanager contact opnemen met de opleidingsinstelling om de ontwikkeling van de stagiaire te bespreken.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers.

7.2.2 Ondersteuning

Externe adviseur

Kinderopvang Amalia werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van het kinderdagverblijf te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de pmd'er verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De externe adviseur adviseert, ondersteunt en begeleidt daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

Pedagogisch beleidsmedewerker en coach

Kinderopvang Amalia acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch beleidsmedewerker en coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan. Om de pedagogische kwaliteit te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch beleidsmedewerker en coach (bijna) maandelijks Kinderopvang Amalia. De pedagogisch beleidsmedewerker

en coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogisch kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogisch beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen binnen een intervisiebijeenkomst en wordt de kwaliteit van de leefomgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering in kaart gebracht. De pedagogisch beleidsmedewerker en coach is gediplomeerd conform CAO Kinderopvang, dit betekent dat zij een HBO-diploma gericht op kinderen en ontwikkeling of MBO 4 diploma met aanvulling conform CAO kinderopvang heeft.

7.2.3 Personeel kind ratio

Medewerkers worden ingezet volgens het personeel kind ratio (PKR). Hier zijn duidelijke regels voor het maximaal aantal kinderen dat een pedagogisch medewerker mag opvangen. Dit hangt af van de leeftijdsgroep. Er wordt gekeken naar het aantal gelijktijdig aanwezige kinderen.

Voor de dagopvang gelden de volgende regels over (PKR) personeel kind ratio:

- Eén pedagogisch medewerker per 3 aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep wordt het rekenkundig gemiddelde berekend, waarbij naar boven wordt afgerond. De wettelijke voorschriften ten aanzien van groeps grootte en pedagogisch medewerker-kind-ratio worden gevolgd. Het benodigde aantal pedagogisch medewerkers op een groep kinderen in de dagopvang wordt berekend met behulp van de rekentool op www.1ratio.nl.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij Kinderopvang Amalia:

Groep	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Babygroep	12	4
Dreumespeutergroep	16	3

7.3 Klachtenregeling kinderopvang Amalia

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang Amalia. Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die kinderopvang Amalia nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. Kinderopvang Amalia neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

Kinderopvang Amalia onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

Interne klachtenregeling: Bij voorkeur maken ouders een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de pmd'er. De pmd'er zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de pmd'er contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.

Externe klachtenregeling: Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl. In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben. De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

7.3.1 Jaarverslag

Als er een klacht, intern of extern is binnengekomen over kinderopvang Amalia wordt er een officieel jaarverslag opgesteld. Alle officiële klachten bij de externe klachtencommissie worden geregistreerd en weergegeven in het jaarverslag. Iedere organisatie ontvangt jaarlijks een brief van de klachtencommissie waarin de klachten die betrekking hadden op de eigen organisatie staan weergegeven. Het openbaar jaarverslag van de behandelde klachten, opgesteld door kinderopvang Amalia van zowel de ouders als de oudercommissie, interne en externe klachten, worden gepubliceerd en ook toegezonden aan de GGD. In het jaarverslag wordt een beeld gegeven van de klachten die via de klachtenregeling door de ouders of door de oudercommissie eventueel zijn ingediend en verder zal daarin beschreven worden op welke wijze deze klachten afgehandeld zijn. Als er geen klachten zijn binnengekomen dan zal er ook geen jaarverslag worden opgesteld.

7.4 Ouderraadpleging

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie (OC): zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang Amalia. Op locaties waar het samenstellen van een oudercommissie door te weinig leden niet tot stand komt kan er gebruik worden gemaakt van een alternatieve vorm van ouderraadpleging. Dit is alleen mogelijk op locaties met minder dan 50 kindplaatsen. Amalia heeft –en houdt zich hier ook aan– een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat er een volwaardige OC actief is. Momenteel is het nog niet gelukt een OC te vormen om deze reden is er besloten om te werken met ouderraadpleging. Gezien wij een kleine kinderopvanginstelling zijn met minder dan 50 kindplaatsen is het voor ons mogelijk om met ouderraadpleging te werken. De ouderraadpleging wordt op de volgende manier vormgegeven: één keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd en worden de ouders om advies en tips gevraagd. Ook wordt er indien er een wijziging plaats vindt binnen het beleid de nieuwe versie gemaïld naar de ouders, daarnaast worden ouders geïnformeerd via een maandelijks nieuwsbrief over de wijzigingen en vragen wij om advies op de wijzigingen.

7.5 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. We gaan uit van het principe 'veiligheid boven alles'. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien ze geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. De pedagogisch medewerkers praten er niet alleen over, maar leggen ook uit waarom iets niet mag en geven zelf het goede voorbeeld aan de kinderen. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

7.5.1 Vier ogen principe

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo

lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

7.5.2 Achterwachting

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er ten alle tijden een achterwachting beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.